

2. Ainevaldkond „Võõrkeel“

Üldalused

0.1. Võõrkeelepädevus.

Võõrkeelte õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane võõrkeelepädevus, s.o suutlikkus mõista ja tõlgendada võõrkeeles esitatut, suhelda eesmärgipäraselt nii kõnes kui ka kirjas, järgides vastavaid kultuuritavasid; mõista ja väärtustada erinevaid kultuure, oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi; mõista, et elus on vaja vallata mitut võõrkeelt.

Võõrkeelte õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab autentses teisekeelses keskkonnas iseseisvalt toime tulla;
- 2) on võimeline osalema erinevates võõrkeelsetes projektides, jätkama õpinguid emakeelest erinevas keeles ning on konkurentsivõimeline tulevases tööelus;
- 3) tunneb erinevaid keeli kõnelevaid rahvaid ja nende kultuure;
- 4) mõistab oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid;
- 5) omandab edasiseks õppimiseks vajalikud oskused, mis suurendavad enesekindlust õppida võõrkeeli ja suhelda võõrkeeltes.

0.2. Ainevaldkonna õppeained

Ainevaldkonna kohustuslikud õppeained on A võõrkeel inglise keel ja B võõrkeel vene keel või saksa keel. Inglise keelt õpitakse 3.–9. klassini, vene või saksa keelt 6.–9. klassini.

Võõrkeelte nädalatundide jaotumine kooliastmeti.

I kooliaste

A võõrkeel – inglise keel – 3 nädalatundi

II kooliaste

A võõrkeel – inglise keel 11 nädalatundi

B võõrkeel – vene keel või saksa keel 3 nädalatundi

III kooliaste

A võõrkeel – inglise keel 9 nädalatundi

B võõrkeel – vene keel või saksa keel 9 nädalatundi

0.3. Ainevaldkonna kirjeldus

Võõrkeeled avardavad inimese tunnetusvõimalusi ning suutlikkust mõista ja väärtustada mitmekultuurilist maailma, arendavad erinevate keeleliste ja mittekeeleliste vahenditega süsteemset mõtlemist ning eneseväljendusvõimalusi. Võõrkeeled arendavad kultuuriteadlikku suhtlusvõimet, andes teadmisi eri maade ja eri keeli kõnelevate rahvaste kohta.

Ainevaldkonda kuuluvate võõrkeelte õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi põhimõtetest ning selles kirjeldatud keeleoskustasemetest. Kõigi võõrkeelte (k.a eesti keel teise keelena) õpitulemusi on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel.

Õpitulemused erinevates osaoskustes on esitatud ainevaldkonnakava lõpus keeleoskustasemete tabelis punktis 2.14. Raamdokumendi ja Euroopa keelemapi põhimõtete rakendamine õppes võimaldab motiveerida õpilasi õppima võõrkeeli, arvestada nende ealist ning individuaalset eripära, suunata erineva edasijõudmisega õpilasi seadma endale jõukohaseid õpieesmärke ning anda õpilastele objektiivset tagasisidet saavutatu kohta. Kõik see toetab õpimotivatsiooni püsimist ning iseseisva õppija kujunemist.

Nüüdisaegne keeleõpe on allutatud kommunikatiivsetele vajadustele, lähtutakse õppijast ja tema suhtluseesmärkidest. Keeleõppes on tähtis eelkõige keele kasutamise oskus, mitte pelgalt keele struktuuri tundmine. Keeleline korrektsus kujuneb õpilasel pikaajalise töö tulemusena.

Suhtluspädevust kujundatakse keele nelja osaoskuse – kuulamise, lugemise, rääkimise ja kirjutamise – arendamise kaudu, seepärast on ka õpitulemused esitatud osaoskuste kaupa. Neid osaoskusi õpetatakse lõimitult. Keeleõpe rikastab mõtlemist, arendab oskust end täpselt väljendada, luua tekste ning neist aru saada. Nendes valdkondades toetub võõrkeeleõpetus emakeeleõpetusele ja vastupidi.

Põhikooli õpilases arendatakse oskust võrrelda oma ja võõrast kultuuri, leida nende sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

Võõrkeeleõpe nõuab avatud ning paindlikku meetodilist käsitust, et kohendada õpet õpilase vajaduste järgi. Õpilaskeskse võõrkeeleõppe tähtsamad põhimõtted on:

- 1) õpilase aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning õpistrateegiate kujundamine;
- 2) keeleõppes kasutatava materjali sisu vastavus õpilase huvidele;
- 3) erinevate aktiivõppevormide (sh paaris- ja rühmatöö) rakendamine;
- 4) õpetaja rolli muutumine teadmiste vahendajast õpilase koostööpartneriks ning nõustajaks teadmiste omandamises;
- 5) õppematerjalide avatus, nende kohandamine ja täiendamine õpilase eesmärkide ning vajaduste põhjal.

Kuna võõrkeel on eelkõige vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtluses, siis on keeleõppe keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujundatakse suhtluspädevust. Need on kõigile võõrkeeltele ühtsed; erinevused teemavaldkondade käsitlemisel tulenevad õppe kestusest ja tundide arvust.

0.4. Üldpädevuste kujundamine

Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja käitumise – õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Võõrkeeleõpetuse eesmärkides ja tulemustes sisalduvad keelepädevus, kultuuridevaheline pädevus (väärtushinnangud, käitumine) ning õpioskused. Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi (väärtuspädevust, sotsiaalset pädevust, enesemääratluspädevust, õpipädevust, suhtluspädevust, matemaatikapädevust, ettevõtlikkuspädevust) seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja tegevuste kaudu.

Kultuuri- ja väärtuspädevuse arengut toetatakse õpitavaid keeli kõnelevate maade

kultuuride tundmaõppimise kaudu. Õpitakse mõistma ja aktseptima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärasest.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on sobivate keelendite valiku kõrval vaja teada õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuritausta ja sellest tulenevaid käitumisreegleid ning ühiskonnas kehtivaid tavasid. Seetõttu on sotsiaalne ja kodanikupädevus tihedalt seotud väärtuspädevusega. Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa erinevad õpitöövormid (nt rühmatöö, projektõpe) ning aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest.

Enesemääratluspädevus areneb võõrkeeleõppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavamale mõistmiseni. Oma tugevate ja nõrkade külgede hindamine on tihedalt seotud õpipädevuse arenguga.

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (nt Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt).

Suhtluspädevus on võõrkeeleõppes keskne. Võõrkeeleõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendusoskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine on eduka suhtlemise eeldused võõrkeeltes. Koos suhtluspädevusega arendatakse õppijas oskust võrrelda oma ning võõra kultuuri sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalase pädevusega seonduvad võõrkeeled suhtluspädevuse kaudu. Esmalt õpitakse võõrkeeles nt arvutama ning seejärel vastavalt keeleoskuse arengule mõistma erinevate elu- ja tegevusvaldkondade tekste, sh teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud teavet. Õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid eri liiki tekste luues, korrigeerides ja esitades.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleoskus. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärke ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega.

0.5. Võõrkeelte valdkonna lõiming teiste ainevaldkondadega

Võõrkeelte ainekavad arvestavad teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste ainevaldkondade kaudu. Võõrkeeleõppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelevahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks. Võõrkeelte, k.a eesti keele kui teise keele omandamisel tuleks kasutada koostöös teiste ainevaldkondadega keeleoskuse integreeritud õppematerjale, s.o lõimitud aine- ja keeleõpet (LAK-õpe, keelekümblus). Võõrkeeleoskus võimaldab muu hulgas õppijale ligipääsu lisateabeallikaile (teatmeteostele, võõrkeelsele kirjandusele, internetile jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks.

Keel ja kirjandus. Võõrkeeltele on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, kuna võõrkeeleõppes rakendatakse emakeeles omandatud teadmisi: arendatakse kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust, luuakse tekste ning õpitakse neist aru saama. Kõik need teadmised ja oskused kantakse järgmist keelt õppides üle uude kultuurikonteksti.

Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides leiduvate sümbolite, graafikute, tabelite ja diagrammide mõistmise ning tõlgendamise oskuse arendamine.

Loodus- ja sotsiaalsed. Lõiming kujundatakse erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu. Võõrkeelte õppes juhitakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ja järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik.

Kunstiained. Kunstipädevusega puututakse kokku kultuuriteadlikkuse kujundamise kaudu, õppides tundma erinevate maade kultuurisaavutusi nii teemade (nt „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“) kui ka vahetute kunstielamuste kaudu (kino, teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jm). Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust.

Tehnoloogia. Erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu teadvustatakse tehnoloogia arengusuundumisi, seejuures arutletakse nt tehnoloogia kasutamisega kaasnevate võimaluste ja ohtude üle või tutvutakse eri valdkondade teadussaavutustega.

Kehaline kasvatus. Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeltes tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega. Võõrkeeleõppes (nii nagu kehalises kasvatuseski) tuleb sallivalt suhtuda kaaslastesse, järgida ausa mängu reegleid ning teha koostööd.

2.6. Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Võõrkeelte õppe eesmärgid ja teemad toetavad erinevais kooliastmes õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine: „Õppimine ja töö“. Kujundatakse iseseisva õppimise oskus, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mida on muu hulgas vaja tulevases tööelus. Võõrkeelt õppides omandatakse eneseanalüüsiks ja enda tutvustamiseks vajalikku sõnavara, et ennast võõrkeeles esitleda ja oma mõtteid arusaadavalt edasi anda. Õpe võimaldab vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt käivad õpilased ettevõtteis, tutvuvad ainevaldkonnaga seotud ametite, erialade ja edasiõppimisvõimalustega. Nii kujuneb oskus koostada õpinguile ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente;
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng: „Kodukoht Eesti“. Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ning keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma vastuseid keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: „Mina ja teised“, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Kodukoht Eesti“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ja toetub oma tegevuses riigi kultuuritraditsioonidele ning arengusuundadele;
- 4) kultuuriline identiteet: „Kodukoht Eesti“, „Riigid ja nende kultuur“. Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktika eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on salliv ja

- koostööaldis;
- 5) teabekeskond: „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
  - 6) tehnoloogia ja innovatsioon: „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegset tehnoloogiat eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
  - 7) tervis ja ohutus: „Mina ja teised“, „Kodu ja lähikülv“, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“. Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes järgib tervislikku eluviisi, käitub turvaliselt ning aitab kaasa tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
  - 8) väärtused ja kõlblus: „Mina ja teised“, „Kodu ja lähikülv“, „Kodukoht Eesti“, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö“, „Riigid ja nende kultuur“, „Vaba aeg“. Taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires

2.7. Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õpet kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ning koos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseiks ning iseseisvaks õppijaks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 5) rakendatakse nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) mitmekesistatakse õpikeskkonda: muuseumid, näitused, teater, kino, kontserdid, arvuti/ multimeediaklass, õpilasvahetus, õppereisid, kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega jne;
- 7) kasutatakse erinevaid õppemeetodeid, sh aktiivõpet: rollimängud, arutelud, diskussioonid, projektõpe jne.

Õppesisu käsitlemise valiku teeb aineõpetaja arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkonnapädevused ning ainepädevused oleksid saavutatud.

2.8. Hindamise alused

Õpitulemuste hindamise eesmärgid on toetada õpilase arengut, innustada õpilast sihikindlalt õppima, kujundada õpilase enesehinnangut, tekitada huvi võõrkeelte õppimise vastu ning luua seega alus elukestvatele võõrkeeleõppele. Hindamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste, sh esituste, kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Puudustele juhib õpetaja tähelepanu taktitundega, osutades võimalustele neist üle saada.

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

Väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi sisaldavate õpitulemuste kohta (nt huvi tundmine, väärtustamine, reeglite järgimine, teatmeallikate kasutamine) antakse tagasisidet. Tagasiside andmisel (sh keelelistele õpitulemustele) kasutatakse kõrvuti õpetaja hinnangutega õpilaste enesehindamist ja kaaslaste antud hinnanguid, võttes vajaduse korral abiks nt Euroopa keelemapi.

Hindamise korraldus on täpsustatud kooli õppekavas.

2.9. Füüsiline õpikeskkond

1. Kool korraldab õppe vajadusel rühmades, arvestades õpilaste suutlikkust.
2. Kool korraldab õppe klassis, kus on keeleõppe eesmärkide saavutamist toetav ruumikujundus koos vajaliku õppematerjali, sisustuse ja tehniliste abivahenditega.
3. Tundides kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja –vahendeid, sh netisõnaraamatuid.
4. Klassiruumis kasutatakse inglise-eesti/eesti-inglise sõnaraamatuid.
5. Tunde peetakse vajaduse korral arvutiklassis, kooli raamatukogus ning väljaspool kooli.

2.10. A-võõrkeel, inglise keel

2.10.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli inglise keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) saavutab iseseisva keelekasutaja taseme, mis võimaldab selles keeles igapäevastes situatsioonides suhelda ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid originaaltekste;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ja nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) omandab oskuse edaspidi õppida võõrkeeli ning pidevalt täiendada oma keeleoskust;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- 6) oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes.

2.10.2. Õppeaine kirjeldus

Inglise keel on enamikule õpilastest esimene kokkupuude teise keele ja kultuuriga, mistõttu üks inglise keele õppe olulisemaid ülesandeid on äratada õpilastes huvi teiste keelte ja kultuuride vastu ning tekitada võõrkeele õppeks motivatsiooni. Võõrkeele kui suhtlusvahendi omandamine on pikaajalist pingutust nõudev tegevus, mis eeldab õppija aktiivset osalust. Inglise keele õppimisel saadud õpioskused on aluseks järgmiste võõrkeelte omandamisel. Õppija keeleoskuse arengut toetab ka lõimitud aine- ja keeleõpe. Õpetuses lähtutakse kommunikatiivse õpetuse põhimõtetest. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel.

Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamise juurde. Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm). Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õppija võime mõista ja luua tekste. Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute (kuulamine, lugemine, rääkimine, kirjutamine) kaudu.

Keeleõppe telje moodustavad temavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujundatakse suhtluspädevust.

Põhikoolis on teemade käsitlemisel lähtepunktiks „Mina ja minu lähiümbrus”. Kõigis kooliastmes ja klassides käsitletakse teemasid kõigist temavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad. Teemade käsitlemisel lähtutakse vastava kooliastme õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest. Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Emakeelt võib kasutada vajaduse korral selgituste andmiseks.

Oluline on ka õpioskuste arendamine, sealhulgas oskus seada endale õpieesmärke ja analüüsida oma õpitulemusi, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi.

Kõigis kooliastmes on oluline osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse üha enam tegema eakohast iseseisvat tööd (lugema, infot hankima, projektides osalema jne).

Õppetegevusi kavandades lähtutakse didaktilistest põhiprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetsele abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja vormidest).

Võõrkeeleõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ning lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte. Õpet kavandades lähtutakse didaktikaprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetsele abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini

kasutatavatest sõnadest ja vormidest). Kõigis kooliastmeis on tähtis osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse üha enam tegema eakohast iseseisvat tööd (lugema, infot hankima, projektides osalema jne).

Õpitava võõrkeelega tihedama kontakti loomiseks, suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi. Selleks sobivad erinevad ülesanded: iseseisev lugemine, teabe otsimine eri allikatest, projektitööd, kus õpilased töötavad õpetaja juhendamisel koos, kasutades kõiki osaoskusi. Õpilaste motiveerimiseks on soovitatav aidata neil leida kirjasõpru, korraldada õppereise ja õpilasvahetust ning kutsuda keeletundi õpitavat keelt emakeelena kõnelejaid.

Kõigis kooliastmeis on oluline õppijat motiveerida ning kujundada temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õppija iga edusammu.

Tunnustatakse ka tulemuste saavutamiseks tehtud jõupingutusi. Vigu käsitletakse normaalse keeleõppe osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutust korrigeerida.

2.10.3. Inglise keele ainekava kooliastmeti

2.10.3.1. Inglise keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine I kooliastmes

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks;
- 3) reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maast ja kultuurist;
- 5) suhtub positiivselt võõrkeele õppimisesse;
- 6) kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist, seostamist) võõrkeele õppimiseks;
- 7) oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas.

Keeleoskuse taotletav tase 3. klassi lõpus

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Inglise keel	A1.2	A1.1	A1.2	A1.1
Teised keeled	A1.1–A1.2	A1.1	A1.1–A1.2	A1.1

Osaoskuste õpitulemused on esitatud punktis 2.14

Õppesisu

Teemavaldkonnad:

- 1) „**Mina ja teised**“ – enese ja kaaslaste tutvustus;
- 2) „**Kodu ja lähiümbrus**“ – pereliikmed, kodu asukoht;
- 3) „**Kodukoht Eesti**“ – riik, pealinn, rahvused; aastaajad, kodukoha kirjeldus;
- 4) „**Igapäevaelu. Õppimine ja töö**“ – lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid;
- 5) „**Vaba aeg**“ – lemmiktegevused ja eelistused.

Õppetegevus

I kooliastmes on oluline mängulisus, suur kaal on salmidel ja lauludel. Rõhk on kuulamisel ning rääkimisel. Omandatakse esmane sõnavara. Õpetaja julgustab õpilasi kasutama õpitud

väljendeid ja lühilauseid kontekstis. Õpilased õpivad võõrkeele häälikuid eristama ning omandavad õige häälduse. Loetakse ja kirjutatakse seda, mis on suuliselt juba õpitud. Peamise õpistrateegiana kasutatakse õpitu kordamist ning seostamist. Tunnis juhitakse õpilasi töötama nii paaris kui ka rühmas.

Metoodilisi võtteid valides lähtutakse eakohasusest. Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) teatud sõnale või fraasile reageerimine (käetõstmine, püstitõusmine, esemele või pildile osutamine);
- 2) loetellu sobimatu sõna äratundmine;
- 3) kuuldu põhjal pildi täiendamine;
- 4) tähelepanelikku kuulamist nõudvate mängude mängimine (nt bingo);
- 5) laulude ja luuletuste kuulamine ning nende põhjal ülesande täitmine (nt ridade järjestamine, riimuvate sõnade leidmine);
- 6) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 7) häälega lugemine;
- 8) rääkimine pildi alusel;
- 9) ärakirja tegemine ja mudeli järgi kirjutamine.

Hindamine

I kooliastmes hinnatakse põhiliselt õpilase kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust. Hindamisel kasutatakse sõnalisi hinnanguid, hinnates peamiselt positiivset õpitulemust. Rõhk on sisulisel tagasisidel, mis toob esile õpilase tugevad küljed ja edusammud.

Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Õppe vältel toob ta koostöös õpetajaga esile:

- 1) oskused ja teadmised, mis ta on enda arvates hästi omandanud;
- 2) oskused või teadmised, mille omandamiseks peab ta veel tööd tegema.

I kooliastmes võib enesehinnanguid anda emakeeles, kuid õpetaja julgustab õpilast ka võõrkeelt kasutama. Õpetaja jälgib, et kõik õpilased saaksid oma mõtted ja arvamuse välja öelda.

2.10.3.2. Inglise keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine II kooliastmes

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- 2) mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- 3) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 4) tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga;
- 5) teadvustab eakohaselt õpitava maa ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 6) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Keeleoskuse taotletav tase 6. klassi lõpus

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Inglise keel	A2.2	A2.2	A2.2	A2.2
Teised keeled	A2.1	A2.1	A2.1	A2.1

Osaoskuste õpitulemused on esitatud punktis 2.14

Õppesisu

I kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

- 1) **„Mina ja teised“** – iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ning lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine;
- 2) **„Kodu ja lähiümbrus“** – kodu ja koduümbrus, sugulased; pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegemised;
- 3) **„Kodukoht Eesti“** – Eesti asukoht, sümboolika ning tähtpäevad; linn ja maa, Eesti loodus, ilm; käitumine looduses;
- 4) **„Riigid ja nende kultuur“** – õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, tähtpäevad ja kombed, mõningad tuntumad sündmused ja saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad, Eesti naaberriigid;
- 5) **„Igapäevaelu. Õppimine ja töö“** – kodused toimingud, söögikorrad, hügieeniharjumused; turvaline liiklemine, tee küsimine ja juhatamine; poes käik, arsti juures käimine; kool ja klass, koolipäev, õppeained; ametid;
- 6) **„Vaba aeg“** – huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.

Õppetegevused

II kooliastmes julgustab õpetaja õpilast võõrkeeles suhtlema, suurendades suulise suhtluse kõrval järk-järgult kirjalike tööde mahtu. Kuulamis- ja rääkimisoskuse kõrval muutuvad tähtsaks ka lugemis- ja kirjutamisoskus, sh õigekirjaoskuse ja loovuse süstemaatiline arendamine. Jätkub põhisõnavara kiire laiendamine, õpilasi juhatakse iseseisvalt lugema. Oluline on arendada teksti mõistmise oskust. Suulist suhtlusoskust arendatakse erineva sisuga rühmatöödega, sh mängude ja rollimängudega. Kirjutamisel on tähtis tekstiloomeskuse arendamine. Teemasid käsitledes pööratakse erinevate osaoskuste kaudu tähelepanu teiste kultuuride tundmaõppimisele ning kõrvutamisele oma kultuuriga. Õpilasi harjutatakse kasutama sõnaraamatuid.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine;
- 2) adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine;
- 3) ülesande täitmine kuuldu ja loetu põhjal (nt tabeli täitmine, joonise täiendamine);
- 4) eri liiki etteütlused;
- 5) mudelkirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, lühikesed kirjad);
- 6) järjestusülesanded (nt sõnad lauseteks, laused/lõigud tekstiks);
- 7) eakohased projektitööd;
- 8) lühiettekanded (nt projektitööde kokkuvõtted, huvialade tutvustamine);
- 9) rollimängud;
- 10) õppesõnastike kasutamine.

Hindamine

II kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal õppeveerandil saab õpilane tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Sõnalises hinnangus rõhutatakse eelkõige seda, mida õpilane on hästi teinud. Töid, mis sisaldavad kõiki osaoskusi, on soovitatav II kooliastmes teha mitte rohkem kui neli õppeaastas.

Õpilane õpib koostöös kaaslaste ja õpetajaga seadma endale õpieesmärke ning andma hinnangut oma teadmistele ja oskustele. Õpilane annab õpetaja juhendamisel hinnangu

õppele ning oma tööle õpitavas võõrkeeles, isegi kui eneseväljendusoskus on piiratud.

2.10.3.3. Inglise keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine III kooliastmes

Õpitulemused

Põhikooli lõpetaja inglise keeles:

- 1) saab inglise keelt emakeelena kõnelevate inimestega igapäevases suhtluses enamasti hakkama, tuginedes õpitava keele maa kultuuritavadele;
- 2) mõistab endale tuttavatel teemal kõike olulist;
- 3) oskab kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja eesmärke ning lühidalt põhjendada ja selgitada oma seisukohti ning plaane;
- 4) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 5) hangib infot erinevatest ingliskeelsetest infoallikatest;
- 6) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
- 7) teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 8) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 9) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning vajaduse korral kohandab oma õpistrateegiaid;

Keeleoskuse taotletav tase põhikooli lõpus

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Inglise keel	B1.2	B1.2	B1.2	B1.2
Teised keeled	B1.1	B1.1	B1.1	B1.1

Osaoskuste õpitulemused on esitatud punktis 2.14

Õppesisu

I ja II kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

- 1) „**Mina ja teised**“ – võimed, tugevad ja nõrgad küljed; inimestevahelised suhted, viisakusreeglid, koostöö ja teiste arvestamine;
- 2) „**Kodu ja lähiümbros**“ – perekondlikud sündmused ja tähtpäevad; kodukoha vaatamisväärsused ja nende tutvustamine;
- 3) „**Kodukoht Eesti**“ – loodus ja looduskaitse; keskkonnahoidlik ja -säästlik käitumine; elu linnas ning maal; Eesti vaatamisväärsused;
- 4) „**Riigid ja nende kultuur**“ – õpitava keele kultuuriruumi kuuluvad riigid ja nende lühiiseloostus, tuntumate riikide nimed, rahvad, keeled;
- 5) „**Igapäevaelu. Õppimine ja töö**“ – tervislik eluviis ja toitumine, suhtlemine teeninduses, turvalisus; õpioskused ja harjumused, edasiõppimine ning kutsevalik; töökohad;
- 6) „**Vaba aeg**“ – kultuuriline mitmekesisus; kirjandus ja kunst, sport, erinevad meediavahendid ning reklaam.

Õppetegevused

III kooliastmes arendatakse kõiki osaoskusi võrdselt. Tähtsal kohal on sõnavara avardamine ja kinnistamine ning iseseisvate tööharjumuste kujundamine. Tunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilane õpib peale harjumuspärase töö lugema lühemaid adapteerimata ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste. Kirjutamisoskust arendatakse eri liiki loovtöid tehes. Tähelepanu pööratakse

loovuse arendamisele nii suulises kui ka kirjalikus väljendusoskuses.

Õpilased hakkavad keeleõpet käsitlema analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusviigu. Õpitakse mõistma kultuurierinevusi, neid teadvustama ja arvestama. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama arvamust ning nägema ja arvestama erinevaid seisukohti. Selleks sobivad:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine, sh iseseisev lugemine;
- 2) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (nt ajaleheartiklid, uudised, filmid);
- 3) loovtööd (nt luuletused, lühikirjand, isiklikud kirjad, teadaanded, kuulutused, lühiülevaated);
- 4) lühireferaadid ja lihtsam uurimistöid;
- 5) projektitööd;
- 6) suulised ettekanded (nt projektitööde ja iseseisva lugemise kokkuvõtted);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt tõlkesõnaraamat, internet).

Hindamine

III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal õppeveerandil saab õpilane tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Soovitav on kasutada ülesandeid, mis hõlmavad erinevaid osaoskusi (nt projektitööd, iseseisev lugemine jmt). Töid, mis sisaldavad kõigi osaoskuste kontrolli, on soovitatav III kooliastmes teha mitte rohkem kui neli õppeaastas.

Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärgid ning annab oma teadmiste ja oskuste hinnangu. Õpilane annab õpetaja juhendamisel hinnangu õppele ning oma tööle õpitavas võõrkeeles.

2.11. B-võõrkeel, vene keel

2.11.1. Õppe-ja kasvatus eesmärgid

Vene keele õppega kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi. Põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- 3) omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- 4) tunneb võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
- 5) huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;

oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteoseid, sõnaraamatuid, interneti), et leida vajalikku infot teisteski valdkondades ja õppeainetes.

2.11.2. Õppeaine kirjeldus

Vene keele kui teise omandatava võõrkeele õpe võimaldab õpilasel laiendada oma suhtlusvõimalusi ja kultuurilist silmaringi, tagab juurdepääsu teadmiskaitsele ning loob eeldused vahetuks suhtlemiseks, toetab edasise õpinguid ja tegevust ühiskonnas. Oluline on erinevate keelte üksteist toetav ja väärtustav õpetamine, aga eriti seoste nägemine A-võõrkeelega. A-võõrkeelt õppides saadud õpikogemus ja omandatud õpioskused toetavad B-võõrkeele õppimist. Samuti arvestatakse teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja

kultuuri kohta teiste õppeainete kaudu.

Võõrkeele kui õppeaine ja suhtlusvahendi omandamine nõuab õppijalt pikaajalist pingutust ning aktiivset osalust. Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Emakeeles võib vajaduse korral selgitusi jagada. Õpetuses lähtutakse kommunikatiivse õpetuse põhimõtetest. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel.

Kommunikatiivne keeleoskus (suhtluspädevus) hõlmab kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, järk-järgult jõutakse grammatikareeglite teadliku omandamiseni. Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm). Pragmaatilise pädevuse kaudu areneb õppija võime mõista ja luua tekste. Suhtluspädevust arendatakse keeleliste toimingute (kuulamise, lugemise, rääkimise, kirjutamise) kaudu.

Keeleõppe telje moodustavad teemavaldkonnad, mille kaudu ja piires kujuneb suhtluspädevus. Kõigis kooliastmes ning klassides käsitletakse teemasid kõigist teemavaldkondadest, kuid rõhuasetused ja maht on erinevad. Teemade käsitlemisel lähtutakse õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest. Oluline on õpioskuste arendamine, sealhulgas oskus seada endale õpieesmärke ning hinnata oma õpitulemusi, kasutades nt Euroopa keelemappi või õpimappi.

Võõrkeeleõppes on kesksel kohal tegevused, mis nõuavad keele eesmärgistatud kasutamist ja lõimivad erinevaid keeleoskuse aspekte. Õppetegevusi kavandades lähtutakse didaktikaprintsiipidest (lähemalt kaugemale, tuntult tundmatule, lihtsalt keerulisele, konkreetselt abstraktsele) ning keelekasutuse vajadustest (alustades sagedamini kasutatavatest sõnadest ja vormidest). Kõigis kooliastmes on tähtis osa paaris- ja rühmatööl. Õpilasi suunatakse tegema eakohast iseseisvat tööd (nt lugema, infot hankima, projektides osalema).

Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi. Motivatsiooni suurendamiseks tuleks aidata leida kirjasõpru ning korraldada õppereise, õpilasvahetusi ja kohtumisi õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega.

Kõigis kooliastmes on vaja õppijat motiveerida ning kujundada temas positiivset hoiakut keeleõppesse. Eduelamuse saavutamiseks luuakse tundides positiivne õhkkond ja väärtustatakse õppija iga edusammu. Tunnustama peab ka tulemuse saavutamiseks tehtud jõupingutusi. Vigu käsitletakse õppes normaalse õppimise osana, nende analüüsimine soodustab õpitava mõistmist ning võimaldab õpilasel oma keelekasutust korrigeerida.

2.11.3. Vene keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine II kooliastmes

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks;
- 3) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud esmased teadmised õpitava keele kultuuriruumist;
- 5) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- 6) seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi;

töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleoskuse taotletav tase 6. klassi lõpus

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Vene keel	A1.1–A1.2	A1.1–A1.2	A1.1–A1.2	A1.1–A1.2

Osaoskuste õpitulemused on esitatud punktis 2.14

Õppesisu

Teemavaldkonnad:

- 1) „**Mina ja teised**“ – enese ja kaaslaste tutvustus; enesetunne, välimuse kirjeldus, ühised tegevused;
- 2) „**Kodu ja lähiümbrus**“ – pereliikmed ja sugulased, pereliikmete tegevusalad; kodu asukoht;
- 3) „**Kodukoht Eesti**“ – riik, pealinn, rahvused; aastaajad ja ilm;
- 4) „**Igapäevaelu. Õppimine ja töö**“ – lihtsamad tegevused kodus ja koolis ning nendega seonduvad esemed;

„**Vaba aeg**“ – lemmiktegevused ja eelistused

Õppetegevus

Õppega äratatakse huvi uue keele ja kultuuri vastu. Esiplaanil on kuulamis- ja rääkimisoskuse arendamine ning õigete hääldusharjumuste kujundamine. Õpetaja julgustab õpilasi kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid kontekstis, rakendades aktiivõppemeetodeid ning mängulisust. Lugemisoskust arendatakse lihtsate tekstidega ja kirjutamisoskust mudelkirjutamisega. Õpilased kasutavad A-võõrkeelt õppides omandatud õpioskusi ja -strateegiaid.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) kuuldu põhjal pildi joonistamine või täiendamine;
- 2) sobitusülesande lahendamine (nt pildi vastavus kirjeldusele);
- 3) dialoogide, laulude ja luuletuste esitamine;
- 4) rääkimine pildi alusel;
- 5) häälega lugemine;
- 6) lihtsa faktiinfo leidmine tekstist;
- 7) mudeli järgi kirjutamine;
- 8) õpikusõnastiku kasutamine.

Hindamine

II kooliastmes hinnatakse õppe alguses põhiliselt õpilase kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust, jõudes õppe edenedes kõigi osaoskuste hindamiseni. Hinnatakse peamiselt positiivset õpitulemust, rõhk on sisulisel tagasisidel. Hindamisel kasutatakse sõnalisi hinnanguid, mis toovad esile õpilase tugevad küljed ja edusammud, ning pannakse hindeid.

Õpilane õpib koostöös kaaslaste ja õpetajaga seadma endale õpieesmärke ning andma hinnangut oma teadmistele ja oskustele. Õppe algul võib enesehinnanguid anda emakeeles, kuid õpetaja peaks õpilast julgustama ka võõrkeelt kasutama.

2.11.4. Vene keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine II kooliastmes

Põhikooli lõpetaja vene keeles:

- 1) tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt

- emakeelena rääkiva kõnelejaga;
- 2) saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
  - 3) mõistab õpitud temaatika piires olulist;
  - 4) kirjutab õpitud temaatika piires lühikesi tekste;
  - 5) hangib infot erinevatest võõrkeelsetest infoallikatest;
  - 6) on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
  - 7) teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
  - 8) töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
  - 9) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning vajaduse korral kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse taotletav tase põhikooli lõpus

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Vene keel	A2.2	A2.2	A2.2	A2.2

Osaoskuste õpitulemused on esitatud punktis 2.14

Õppesisu

III kooliastmes alustatud alateemad jätkuvad osaoskuste arengu põhjal. Neile lisanduvad järgmised alateemad:

- 1) **„Mina ja teised“** – huvid ja võimed, iseloom; tervis; suhted sõpradega ja lähikondsetega;
- 2) **„Kodu ja lähiümbrus“** – kodu ja koduümbrus, kodukoha tuntumad vaatamisväärsused; igapäevased kodused tööd ja tegemised, perekondlikud sündmused ja tähtpäevad;
- 3) **„Kodukoht Eesti“** – Eesti asukoht ja sümboolika, riigikord, tähtpäevad ning kultuuritavad, vaatamisväärsused; elu linnas ja maal; ilmastikunähtused, loodus ning käitumine looduses, looduskaitse;
- 4) **„Riigid ja nende kultuur“** – õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, tähtpäevad ja kombed; mõned tuntumad sündmused ja saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; õpitava keele kultuuriruumi kuuluvad riigid; Eesti naaberriikide ning tuntumate maailmariikide nimed, rahvad ja keeled;
- 5) **„Igapäeva elu. Õppimine ja töö“** – koolitee; koolielu; tee küsimine ja juhatamine; hügieeni- ja toitumisharjumused ning tervislik eluviis, suhtlemine teeninduses ja arsti juures; ametid ning kutsevalik;
- 6) **„Vaba aeg“** – huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid; meediavahendid; reklaam; kultuuriline mitmekesisus.

Õppetegevus

Õpetuse eesmärk on julgustada õpilast võõrkeeles suhtlema. Kõiki osaoskusi arendatakse võrdselt, suurendades suulise suhtluse kõrval järk-järgult kirjaliku suhtluse mahtu. Õpilast suunatakse õpitavat keelt aktiivselt kasutama nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilased hakkavad keeleõpet käsitlema analüüsivalt, õppides kõrvutama eri keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusviigu. Teemasid käsitledes pööratakse tähelepanu kultuuride tundmaõppimisele ning kõrvutamisele oma kultuuriga, rõhutades kõigi kultuuride omanäolisust ja väärtuslikkust. Õpilased mõistavad erinevaid kultuuritavasid ning oskavad neid arvestada. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama oma arvamust ja arvestama erinevaid seisukohti.

Osaoskuste arendamiseks sobivad:

- 1) eri liiki eakohaste tekstide kuulamine ja lugemine;
- 2) adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine;
- 3) meedia- ja autentsete audiovisuaalsete materjalide kasutamine (nt uudised, lühifilmid);
- 4) loovtööde kirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, isiklikud kirjad, kuulutused, lühiülevaated);
- 5) projektitööd;
- 6) lühiettekanded (nt pildikirjeldus, hobide tutvustamine, projektitööde kokkuvõtted);
- 7) rolli- ja suhtlusmängud;
- 8) info otsimine erinevatest võõrkeelsetest teatmeallikatest (nt sõnaraamatud, internet).

Hindamine

III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal õppeveerandil saab õpilane tagasisidet kas sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Soovitav on kasutada ülesandeid, mis hõlmavad erinevaid osaoskusi (nt projektitööd, iseseisev lugemine). Töid, mis sisaldavad kõigi osaoskuste kontrolli, on soovitatav III kooliastmes teha mitte rohkem kui neli õppeaastas.

Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärgid ning annab oma teadmiste ja oskuste hinnangu. Õpilane annab õpetaja juhendamisel hinnangu õppele ning oma tööle õpitavas võõrkeeles, isegi kui eneseväljendusoskus on piiratud.

2.12. B-võõrkeel, vene keel (vene keel emakeelena)

2.12.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli vene keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) mõistab vene keele olulisust vene kultuuri kandjana ja suhtlusvahendina kõigis tegevusvaldkondades ning suhtub lugupidavalt teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- 2) tajub vene keele oskust õpioskuste alusena ja oma identiteedi olulise osana ning kujuneb teadlikuks keelekasutajaks;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ning oskab neid igapäevaelus ja õppetöös kasutada, järgides vene kirjakeele norme;
- 4) arendab keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades väljakujunenud keelenorme, suhtlusolukorda ja -eesmärgi;
- 5) õpib asjakohaselt kasutama erinevaid suhtluskanaleid, arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- 6) loeb ja kuulab mõtestatult eri tüüpi tekste ning koostab neid suuliselt ja kirjalikult;
- 7) arendab kriitilist mõtlemist, oskust oma arvamusi põhjendada ning suuliste ja kirjalike tekstide alusel iseseisvalt järeldusi teha;
- 8) kasutab sõnastikke (sh elektroonilisi), teatmeteoseid ning internetiallikaid, et täiendada oma vene keele teadmisi.

2.12.2. Õppeaine kirjeldus

Keele põhifunktsioon on kommunikatsioon tekstide vahendusel mitmesugustes tingimustes. Keele omandamise vältel kujuneb lingvistiliste mõistete süsteem, areneb õpilase mälu, mõtlemine, loomevõimed.

Vene keel on mitmekülgne õppeaine, mis sisaldab andmeid vene keele ajaloo, keele arengu, tänapäevaseisundi ja funktsioneerimise kohta eri valdkondades. Põhialuseks on teadmised keelest kui süsteemist: foneetilisest, leksikaalsest, morfoloogilisest ja süntaktilisest allsüsteemist ning tänapäeva

vene kirjakeele peamistest normidest. Teksti kui kommunikatsiooni põhiühikut käsitletakse vene keele õppe vahendina, teksti mõistmist ja loomist - õppe eesmärgina.

Vene keele kui suhtlusvahendi ja ümbritseva maailma tunnetamise vahendi õppimisel on iga õpilase elus oluline tähendus. Vene keele valdamise tasemest sõltub õppematerjali omandamise edukus.

Diasporaa tingimustes tagab vene keel ka seotuse rahvuskultuuriga.

Koolis õpitakse põhiliselt kirjakeelt, mis tagab nii suhtlemis- kui ka kõnekultuuri järjepidevuse.

Kirjakeele kõrval tuleb tundma õppida ka murdeid, oskuskeelt, žargoone, madalkeelset linnakõnepruuki, internetikeelt ning vene keele regionaalsed variante. Niisuguse mitmekesisuse taustal on mõistetavam kirjakeele olulisus ja tähendus ning ühtse keelenormi omandamise vajadus.

Kõnes on kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine omavahel tihedalt seotud, kuna kõne on nende komponentide ühtne kompleks. Keeleühikute ja -kategooriate õpe igal järgneval astmel eeldab varem õpitu süvendatud käsitlust ning uute teadmiste lisandumist. Sama põhimõtte kehtib kõnetegevuse liikide kohta. Põhikoolis on vene keele õpe suunatud kõnetegevuse eri liikide kindlale omandamisele.

Õppe kasvatuslike eesmärkide realiseerimisel peetakse silmas järgmisi teemasid ja probleeme:

- 1) inimese eetiline väärikus;
- 2) ausus, töökus, aktiivne eluhoiak ning võime teha head kui olulisimad moraalsed väärtused;
- 3) perekonna ja kooli tähendus elus;
- 4) ajalooline kodumaa; rahvusliku identiteedi tunnetamine;
- 5) Eesti mitmekultuuriline ühiskond;
- 6) loodushoid ja loomade kaitsmine;
- 7) tänapäeva ühiskonna probleemid: valdav tarbimismentaliteet, isiklike huvide domineerimine, sallivuse puudumine, agressiivsus.

Need teemad ja probleemid leiavad kajastamist vene keele õppekirjanduse tekstides.

II kooliastmes (6. klass) toimub vene keele foneetika, ortoepia, leksikoloogia, fraseoloogia, morfeemika, sõnamoodustuse, morfoloogia ja lauseõpetuse algõpe ning õigekirja- ja interpunktsioonioskusi arendamine. Tekstianalüüs näeb ette teksti ülesehituse vaatlust, peaidee sõnastamist, kõnetüübi ja -stiili määramist, tekstis kasutatud kujundlike väljendus- ja sidustusvahendite väljaselgitamist. Ortograafia ja interpunktsiooniga tegeldakse tekstipõhiselt.

III kooliastmes (7.-9. klass) jätkub foneetika, ortoepia, morfoloogia ja ortograafia õppimine ning toimub süstemaatiline töö süntaksi ja interpunktsiooniga. Omandatakse alusteadmised tekstist kui kõneleja kõneüksusest, teksti struktuuri eripärast, teksti loomisest ja mõistmisest ning eri tüüpi tekstide seostest.

Kogu põhikooli vältel kujundatakse õiget ja sidusat kõnet ning rikastatakse õpilase sõnavara.

Sammhaaval suureneb iseseisvuse osakaal töös tekstiga: teksti mõistmine, interpretatsioon, žanrilt ja stiililt erinevate tekstide loomine.

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) peetakse silmas õppekava alusväärtusi, üldpädevusi, õppeaine eesmäärke ja õpitulemusi ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) jälgitakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ning koos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ja iseseisvateks õppijateks;
- 4) arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille iseloom ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida;
- 5) rakendatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: arvutiklass, muuseum, näitus, raamatukogu;
- 7) kasutatakse mitmekesisest õppemetoodikat, sh aktiivõpet: esitamine, rollimäng, loovtöö kirjutamine, arutelu, diskussioon, väitlus, õpimapi ja uurimistöe koostamine, projektõpe.

Õpitulemused on kindlaks määratud kooliastmeti kahel tasemel: üldised õpitulemused ja õppevaldkondade õpitulemused. Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel,

arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemuste hindamisel kasutatakse sõnalisi hinnanguid ja numbrilisi hindeid. Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised ja vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid.

2.12.3. Vene keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine II kooliastmes

Õppetegevus

Õpilane omandab teoreetilised algteadmised foneetikast, leksikoloogiast ja fraseoloogiast, morfeemikast ja grammatikast vastavalt kooliastme õppesisule ning õpib neid kasutama lingvistilise analüüsi kõigus ja kõnetegevuses.

Kuulamine

Õpilane õpib:

- 1) tähelepanelikult kuulama mitmesuguseid tekste ja neist õigesti aru saama (6.kl);
- 2) täitma audioteksti põhjal mitut liiki ülesandeid(6.kl);
- 3) järgima kaasvestleja suulisi juhiseid (6.kl);
- 4) määrama audioteksti põhiidee, jätma meelde teksti sisu ning täitma ülesandeid õpetaja juhiste järgi (6.kl);
- 5) ära tundma liigilt, stiililt ja žanrilt erinevaid suulisi tekste (6.kl).

Suuline kõne

Õpilane õpib:

- 1) jutustama teksti rohkem või vähem kokkusurutult(6.kl);
- 2) jutustama loetust, nähtust ja kuuldust, suheldes paarides või rühmas(6.kl);
- 3) kirjeldama ja võrdlema esemeid ning nähtusi (6.kl);
- 4) vestlema mitmesugustes ametlikes ja mitteametlikes olukordades (6.kl);
- 5) arutlema kuuldu ja loetu üle ning väljendama oma seisukohta;
- 6) esinema määratud rollis koosõlas kõneetiketi normidega (6.kl);
- 7) kasutama suulises kõnes ilmekaid keelevahendeid (6.kl).

Lugemine

Õpilane õpib:

- 1)teksti mõtestatult häälega lugema, järgides vene kirjakeele norme (6. kl)
  - 2) lugema teksti endamisi, määrama teksti teema, allteemad ja peamise mõtte, tegema vahet faktide ja arvamuste ning põhilise ja teisejärgulise info vahel (6. kl)
  - 3) orienteeruma raamatu pealkirjas ja tinglikes tähistustes ning viiteaparatuuris (6. kl).
6. klassi lõpus:
- 4) lugema stilistiliselt suunitluselt ja žanrilt erinevaid tekste ning mõistma nende sisu;
  - 5) tekstiga iseseisvalt töötama: esitama küsimusi ja neile vastama, järgima kirjalikke juhiseid;
  - 6) mõistma ning edasi andma arvudes, abreviatuurides, tabelites, skeemides, diagrammides väljendatud infot;
  - 7) leidma vajalikku materjali mitmesugustest kirjalikest allikatest ning kasutama sõnaraamatuid ja teatmeteoseid.

Kirjutamine

Õpilane õpib:

- 1) kirjutama etteütlust; kirjutama ümberjutustust kuuldu ja loetu põhjal (6. kl)
  - 2) koostama teksti kohta eri tüüpi plaane (6. kl),
  - 3) kirjalikku teksti alustama ja lõpetama (6. kl).
6. klassi lõpus:
- 4) looma eri kõnetüüpidele vastavaid kirjalikke tekste, kasutades ilmekaid keelevahendeid;
  - 5) edasi andma teksti sisu, muutes ajavorme, pööret jne;
  - 6) kirjalikku teksti korrigeerima ning vormistama.

Hindamine II kooliastmes

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised ja vastavuses õpitulemustega.

Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õppeveerandi algul teatab õpetaja õpilastele kokkuvõtva hindamise alla kuuluvad nõutavad teadmised ja oskused ning nende kontrollimise aja ja vormi.

Õpilase teadmiste hindamiseks võib kasutada nii kokkuvõtvat kui ka kujundavat hindamist. Kokkuvõtvat hindamist kasutatakse suurema teema järel, kujundavat hindamist võib kasutada suurema teema alaosade hindamisel. Kokkuvõtva hindamise juures on välja toodud hindeline hindamine, millele on lisatud kriteeriumid, mis on erinevate tööliikide puhul konkreetse hinde saamise tingimusteks. Antud sõnalist osa võib õpetaja kasutada kirjeldava hindamise puhul, lisades õpilase tööle juurde tema poolt vajalikuks peetavaid kommentaare. Sel juhul tuleb lähtuda konkreetsest tööst ja õpilasest, õpilase individuaalsest omapärasest ja varasematest töötulemustest.

Õpetaja hindab õpilase teadmisi ja oskusi

1. suuliste vastuste (suuline frontaalne küsitlus, individuaalne vastamine jne),
2. kirjalike tööde (grammatilised tööd, etteütused, kirjandid, ümberjutustused jne),
3. praktiliste tööde (rühmatööd, paaritööd jne) põhjal, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust esitatud nõuetele

1. Suulised vastused

Hindega „5” hinnatakse õpilast, kelle suulised vastused on läbi mõeldud, täpsed, paistvad silma loogilisuse ja loominguluse lähenemisega.

Hindega „4” hinnatakse õpilast, kelle suulised vastused on läbi mõeldud, loogilised, kuid esineb väiksed vigu.

Hindega „3” hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus vastab üldiselt ÕK nõudmistele, põhilised oskused on omandatud, kuid teadmiste praktilisel rakendamisel esineb raskusi, samuti puudujääke ja vigu.

Hindega „2” hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus vastab vähe ÕK nõudmistele, on tõsiseid vigu ja puudusi.

Hindega „1” hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus ei vasta ÕK nõudmistele, puuduvad vajalikud teadmised ja oskused.

2. Kirjutamine

Hindamisel on soovitatav arvestada järgmist.

- Õigekirjutuse aluseks olevate õpitud põhimõistete ja -reeglite tundmine.
- Töö vormistamine, töö puhtus, tähekuju õigsus ja tähtede seostamine, käekirja loetavus.
- Sõnade, sõnaühendite, lausete ja eakohase teksti eksimusteta ära kirjutamine õpikust, tahvlilt.
- Kirjalike keeleülesannete täitmine: lünk-, sobitus- ja valikülesanded, keelenähtuste võrdlemine, näidete leidmine, õpitava keelenditega lausete koostamine jms.
- Kokkuvõtte tegemine kuulatud või loetud teksti põhjal.
- Arvamuse kirjutamine loetud teksti kohta (6.klass).
- Kutse, kirja, õnnitluse koostamine.
- Loovtöö kirjutamine: vabajutustus, jutustus pildi ja pildiseeria põhjal, fantaasialugu, eseme- või isikukirjeldus jms.

a) Grammatilised kontrolltööd

Kontrolltöö korraldatakse suurema ainelõigu lõpetamise järel, kui vastavat teemat on piisavalt käsitletud ja korratud. Teises kooliastmes peaksid kontrolltööd olema praktilist laadi. Tuleb jälgida, et kontrolltöö sisaldaks nii sõna- kui lausetasandil ülesandeid, mõne ülesande

tulemuseks võiks olla terviklik tekst.

Hindamisel tuleb lähtuda järgmisest skaalast:

hinne „5” 90–100%

hinne „4” 75–89%

hinne „3” 50–74%

hinne „2” 20–49%

hinne „1” 0–19% maksimaalsest võimalikust punktide arvust

Tööde hindamisel parandatakse vead küll ära, kuid ei arvestata hindamisel vigu

- veel õppimata reeglite osas;
- ebareeglipäraselt kirjutatavates sõnades, kui neid ei ole tunnis spetsiaalselt läbi võetud; Ühes sõnas või vormis korduvad vead loetakse üheks veaks.

b) Etteütlus

Hindeline etteütlus tehakse pikema aineosa õppimise järel, kuid seda võib kasutada ka ühe konkreetse õigekirja osa kontrollimiseks. Etteütluste võib teha siis, kui teemaga on piisavalt tegeletud. Etteütluste teksti valides arvestatakse klassi taset. Etteütlustega ei tohi liialdada. Sõnade arvu tuleks suurendada järk-järgult, kuni jõutakse soovitava sõnade arvuni. Kriitilised ortogrammid võiksid tekstis paikneda läbiseigi, mitte reeglite kaupa. Kui tekstis esineb ortogramme, mida pole etteütluste kirjutamise ajaks õpitud, siis võib need sõnad tahvlile kirjutada.

Etteütluste hindamisel võib lähtuda järgmisest skaalast:

- hinne “5” – 1–2 viga;

- hinne ”4” – 3–4 viga;

- hinne “3” – 5–7 viga;

- hinne “2” – 8–10 viga;

- hinne “1” – 11 ja rohkem viga.

Hindamisel ei pea ainult vigu lugema, vaid võib lähtuda lisaks vigade arvule ka vigade raskusastmest (interpunktsiooni- ja hooletusvead võib lugeda kergemateks vigadeks, kuid siiski täisvigadeks). Eelnevalt õpitud etteütlust tuleb hinnata rangemalt.

Hindamisel loetakse veaks kõik eksimused õigekirja- ja interpunktsioonireeglite vastu, mis on etteütluste toimumise ajaks õpitud.

c) Ümberjutustus

Ümberjutustused jagunevad järgmiselt:

- tekstilähedane ümberjutustus – õpilane annab teksti edasi võimalikult tekstilähedaselt;
- loovümberjutustus pildi järgi.

Ümberjutustuse ligikaudne pikkus võiks klassiti olla järgmine:

6. klass – kuni 110 sõna.

Hindamisel võib lähtuda järgmistest põhimõtetest:

hinne “5” – sisu vastab püstitatud eesmärkidele, sõnavara on rikkalik, lauseehitus on korrektne, esineb kuni kaks sõnastus-, grammatika-, ortograafia- või interpunktsiooniviga;

hinne “4” - sisu on hästi edasi antud, kuid väljendus on vähem ilmekas, esineb kuni neli sõnastus-, grammatika-, ortograafia- või interpunktsiooniviga;

hinne “3” – sisu on põhiliselt edasi antud, kuid esineb vigu nii faktides kui ka teksti loogilises kõigus; esineb kuni seitse sõnastus-, grammatika-, ortograafia- või interpunktsiooniviga;

hinne “2” – sisu on jäänud põhiosas edasi andmata, esinevad faktilised ebatäpsused ning eksimused teksti loogilises käigus, esineb üle seitsme sõnastus-, grammatika-, ortograafia või interpunktsioonivea;

hinne “1” – ülesanne on jäänud lahendamata või sisu on raskesti mõistetav.

d) Kirjand

II kooliastmes peaks õpilane suutma kirjutada jutustavat ja kirjeldavat kirjandit.

Kirjandi pikkus:

6.klassi - lühikirjandi pikkusega 120-140 sõna

Õpilane peaks suutma järgida õpitud ortograafia-, interpunktsiooni ja vormimoodustusreegleid, kasutama eakohast sõnavara ning hoiduma oma tekstides kõnekeelsetest väljenditest. Tekst peab olema loogiliselt üles ehitatud, sõnastuselt ladus, vormistuselt korrektne ja järgima kompositsioonireegleid.

Hindamisel võib lähtuda järgmistest kriteeriumidest:

hinne "5" – tekst on ülesehituselt tervik, vastab teemale ja on isikupärane; mõtted on esitatud selgelt ja veenvalt; sõnavara on mitmekesine; lausestus- ja stiilivigu (sõnavara, kirjakeel) ei esine; esineb 0–3 õigekirjaviga;

hinne "4" – teksti ülesehituses võib esineda vigu; tekst vastab teemale, kuid puudub isikupärane lähenemine; mõtted on esitatud selgelt; sõnavara ja lausestus on kohati ühekülgsed; esineb kuni kaks stiililist eksimust ja 4–6 õigekirjaviga;

hinne "3" – teksti ülesehituses on vastuolud; tekst vastab teemale, kuid on üldsõnaline; sõnavara on ühekülgne, esineb lausestusvigu, tekstis on kuni viis stiililist eksimust ja 7–9 õigekirjaviga;

hinne "2" – teksti ülesehituses on vastuolud, mõni tekstiosa puudub; tekst vastab üldjoontes teemale, kuid mõtted on kohati ebaselged ja seostamata; sõnavara ja lausestus on algelised, tekstis esineb üle viie stiililise eksimuse; esineb 10–12 õigekirjaviga;

hinne "1" – ülesanne on jäänud lahendamata või on kirjutatud tekst arusaamatu.

3. Praktilised tööd

Õpetaja hindab õpilase teadmisi ja oskusi praktiliste tööde (rühmatööd, paaristööd) põhjal.

1. Paaristöös hinnatakse aja kasutust (aja limiidi piires täideti ülesanne edukalt), ülesande lahendust (õpilased lahendasid antud ülesande), tööpanus (mõlemad osapooled on aktiivsed), ülesandes püstitatud eesmärkide teostamist (ülesandele püstitatud eesmärkidest saadi aru ja täideti see edukalt), arusaamise ülesandest (saadi aru ja ei vajanud lisajuhendamist).

2. Rühmatöös hinnatakse ülesannete jagamist (ei tekkinud mingeid probleeme), arvamuste ärakuulamine (rühmajuht kuulab ära kõigi arvamused), rühmajuhi otsuseid (rühmajuht tegi otsuseid enamuse arvamuse põhjal), meeldetuletusi (esitasime töö õigel ajal rühmajuhi meeldetuletuseta), hinnangu rühmajuhile (rühmajuht täitis oma ülesandeid hästi).

2.12.4. Vene keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine III kooliastmes

Õpitulemused

7. klassi lõpetaja:

1) eristab kuulmise järgi žanrilt ja tüübilt erinevaid tekste, saab aru tekstide sisust, täidab audioteksti mõtestamisega seotud ülesandeid;

2) reprodutseerib ning loob suuliselt dialoogilisi ja monoloogilisi tekste, kasutades keelevahendeid kooskõlas suhtlusolukorra ja vene keele normidega.

Kuulamine

1) saab kuulates aru mitmesuguste tekstide sisust;

2) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte.

Suuline kõne

1) loob dialoogilisi ja monoloogilisi tekste (kirjeldus, jutustus, arutlus), pidades silmas teksti ülesehituse reegleid;

2) esitab oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt.

Lugemine

- 1) loeb mõtestatult, tunneb ära stiililt ja žanrilt erinevad tekstid ning täidab nende põhjal ülesandeid;
- 2) loeb tabeleid, saab aru diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest ning kasutab neid oma teksti ette valmistades.

Kirjutamine

- 1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud pu.nktogrammidega laused;
- 2) järgib kirjalikku teksti luues vene kirjakeele grammatikanorme;
- 3) reprodutseerib kirjalikult tekste nõutava kokkuvõtlikkusega (plaan, ümberjutustus);

Õppesisu

7.klass

Nimisõna

Mees- ja naissoost isikuid tähistavad nimisõnad. Käänduvad, ebareeglipäraselt käänduvad ning

käändumatud nimisõnad. Käänevormideta nimisõnade sugu ja arv.

Nimisõna süntaktilised funktsioonid. Nimisõnade kõnes kasutamise normid.

Omadussõna

Kvalitatiivsed, relatiivsed ning possessiivsed omadussõnad. Omadussõnade võrdlusastmed.

Omadussõnade täis- ja lühivormid.

Omadussõna süntaktilised funktsioonid. Omadussõnade kõnes kasutamise normid.

Arvsõna

Arvsõnade käänamine. Arvsõnade kõnes kasutamise normid.

Asesõna

Asesõnade käänamine.

Asesõna süntaktilised funktsioonid.

Asesõnad kui lausete sidususe vahend.

Tegusõna

Perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad. Sihilised ja sihitud tegusõnad. Isikuta tegusõnad.

Tegusõna kõneviisid. Tegusõnade pööramine. Ebareeglipäraselt pöörduvad tegusõnad.

Tegusõnade süntaktilised funktsioonid. Tegusõna kõnes kasutamise normid. Kesksõna (partitsiibi) ja tegusõna *des*-vormi (gerundiumi) mõiste.

8. – 9. klass

Õpitulemused

8. – 9. klassi õpilane

- 1) hangib sihipäraselt teavet stiililt ja žanrilt erinevatest tekstidest ning teatmeteostest;
- 2) järgib kirjalikku teksti reprodutseerides ja luues vene keele norme ning kõneetiketi nõudeid.

Kuulamine

1) eristab vormilt erinevaid suulisi tekste (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüüpe (puhtad ja segatüübid) ning žanre (vestlus, reklaam, instruktsioon, teade);

2) täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid.

Suuline kõne

1) järgib tänapäeva vene kirjakeele norme;

2) järgib kõneetiketi norme;

3) kasutab keelevahendeid vastavalt suhtlusolukorrale.

Lugemine

1) loeb mõtestatult, tunneb ära stiililt ja žanrilt erinevad tekstid ning täidab nende põhjal ülesandeid;

2) loeb tabelleid, saab aru diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest ning kasutab neid oma teksti ette valmistades;

Töö tekstiga

- 1) kasutab tekstiga töötades eri lugemisviise;
- 2) hangib sihikindlalt teavet teatmeteostest.

Kirjutamine

- 1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ning kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega laused;
- 2) järgib kirjalikku teksti luues vene kirjakeele grammatikanorme;
- 3) väljendab kirjalikult oma mõtteid vabalt ja selgelt, järgib teksti koostamise reegleid (järjekindlus, loogilisus, sidusus, vastavus teemale jt) ning kõneetiketi norme;
- 4) loob tekste mitmes stiilis ja žanris (traditsiooniline ja elektronkiri, avaldus, seletuskiri, allkirjastatud tõend);
- 5) redigeerib lihtsamaid tekste;
- 6) oskab teksti luues kasutada teatmeteoseid.

Õppesisu

8.- 9. klass

Määrsõna

Määrsõnade liigid. Määrsõna süntaktilised funktsioonid.

Rõhumäärsõnad. Rõhumäärsõnade tähendus.

Eessõna

Tuletatud ja mittetuletatud eessõnad. Liht- ja liiteessõnad.

Sidesõna

Rinnastavad ja alistavad ning liht- ja liitsidesõnad.

Hüüdsõnad kui eriline sõnaliik

Hüüdsõnade põhifunktsioonid.

Onomatopoeetilised sõnad

Üldiseloomustus.

Süntaks

Sõnaühend

Rinnastus- ja alistusseos. Peamised sõnaühendite liigid põhisõna morfoloogiliste omaduste järgi: nimisõnalised, tegusõnalised, määrsõnalised sõnaühendid.

Lause

Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik.

Peamised aluse väljendamise viisid. Lihtöeldis.

Koondlaused. Kokkuvõtavad sõnad koondlauses.

Kiilsõna mõiste. Üte.

Otsekõne.

Tekst

Leksikaalsed sidususvahendid.

Põhilisi funktsionaalseid stiile esindavad tekstid (ilukirjanduslik, publitsistlik, teaduslik, ametlik, kõnekeelne stiil).

Tekstiliigid: instruktsioon, seletuskiri, komplitseeritud instruktsioon, autobiograafia, reklaam, SMS-teade, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogi) ja seal kasutatavad tekstiliigid.

Ortograafia

Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves.

Täis- ja kaashäälikute õigekiri eesliidetes.

Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.

Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.

H ja *HH* eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.

Lahku- ja kokkukirjutamine ning sidekriipsu kasutamine eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades.

H e ja *HH* kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.

Määrsõnade õigekiri.

Eessõnade, sidesõnade ja rõhumäärsõnade õigekiri.

Interpunktsioon

Kirjavahemärkide süsteem vene keeles. Vahemärkide funktsioonid. Üksikud ja paarisvahemärgid.

Vahemärkide kombinatsioonid.

Vahemärgid lihtlauses (mõttekriips aluse ja öeldise vahel, mõttekriips väljajäätelises lauses).

Vahemärgid koondlausetes ning lausetes sõnadega, mis ei ole grammatiliselt lauseliikmetega seotud.

Vahemärgid otsekõnega lausetes.

Hindamine III kooliastmes

Õpetaja hindab õpilase teadmisi ja oskusi

1. suuliste vastuste (suuline frontaalne küsitlus, individuaalne vastamine jne),
2. kirjalike tööde (grammatilised tööd, etteütlused, kirjandid, ümberjutustused jne),
3. praktiliste tööde (rühmatööd, paaristööd jne) põhjal, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust esitatud nõuetele

1. Suulised vastused

Hindega „5” hinnatakse õpilast, kelle suulised vastused on läbi mõeldud, täpsed, paistvad silma loogilisusega ja loominguluse lähenemisega.

Hindega „4” hinnatakse õpilast, kelle suulised vastused on läbi mõeldud, loogilised, kuid esineb väiksed vigu.

Hindega „3” hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus vastab üldiselt ÕK nõudmistele, põhilised oskused on omandatud, kuid teadmiste praktilisel rakendamisel esineb raskusi, samuti puudujääke ja vigu.

Hindega „2” hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus vastab vähe ÕK nõudmistele, on tõsiseid vigu ja puudusi.

Hindega „1” hinnatakse õpilast, kelle suuline vastus ei vasta ÕK nõudmistele, puuduvad vajalikud teadmised ja oskused.

2. Kirjutamine

Hindamisel on soovitatav arvestada järgmist.

- Õigekirjutuse aluseks olevate õpitud põhimõistete ja -reeglite tundmine.
- Töö vormistamine, töö puhtus, tähekuju õigsus ja tähtede seostamine, käekirja loetavus.
- Sõnade, sõnaühendite, lausete ja eakohase teksti eksimusteta ära kirjutamine õpikust, tahvlilt.
- Kirjalike keeleülesannete täitmine: lünk-, sobitus- ja valikülesanded, keelenähtuste võrdlemine, näidete leidmine, õpitava keelenditega lausete koostamine jms.
- Kokkuvõtte tegemine kuulatud või loetud teksti põhjal.
- Arvamuse kirjutamine loetud teksti kohta.
- Kutse, kirja, õnnitluse koostamine.

a) Grammatilised kontrolltööd

Kontrolltöö korraldatakse suurema ainelõigu lõpetamise järel, kui vastavat teemat on piisavalt käsitletud ja korratud. Tuleb jälgida, et kontrolltöö sisaldaks nii sõna- kui lausetasandil ülesandeid, mõne ülesande tulemuseks võiks olla terviklik tekst.

hinne „5” 90–100%

hinne „4” 75–89%

hinne „3” 50–74%

hinne „2” 20–49%

hinne „1” 0–19% maksimaalsest võimalikust punktide arvust

Tööde hindamisel parandatakse küll ära, kuid ei arvestata hindamisel vigu

- veel õppimata reeglite osas (va 9.kl);

- ebareeglipäraselt kirjutatavates sõnades, kui neid ei ole tunnis spetsiaalselt läbi võetud;

Ühes sõnas või vormis korduvad vead loetakse üheks veaks.

b) Etteütlus

Etteütlus pikkuse muutumine peaks olema sujuv: õppeaasta esimene etteütlus peaks vastama eelmise kevade etteütelse pikkusele. Sõnade arvu tuleks suurendada järk-järgult, kuni jõutakse soovitava sõnade arvuni.

Etteütelse hindamisel võib lähtuda järgmisest skaalast:

___ hinne “5” – 1–2 viga;

___ hinne ”4” – 3–4 viga;

___ hinne “3” – 5–7 viga;

___ hinne “2” – 8–10 viga;

___ hinne “1” – 11 ja rohkem viga.

c) Ümberjutustus

Ümberjutustused jagunevad järgmiselt:

- tekstilähedane ümberjutustus – õpilane annab teksti edasi võimalikult tekstilähedaselt;

- ümberjutustus vormi muutmisega – õpilane annab edasi teksti sisu, muutes seejuures näiteks aega, pööret või asendab otsekõne kaudsega;

- loovümberjutustus – õpilane saab lisäülesandeks kirjutada juurde algus või lõpp.

Ümberjutustuse ligikaudne pikkus võiks klassiti olla järgmine:

7. klass – kuni 160 sõna

8. klass – kuni 180 sõna

9. klass – kuni 200 sõna

Ümberjutustuse hindamisel tuleb arvesse võtta ideestiku mõistmist, sisu edasiandmise õigsust ja loogilisust, väljenduslikku külge (sõnavara, lauseehitus jne), grammatika-, õigekirja- ja interpunktsioonivigade arvu. Ortograafia- ja interpunktsioonivigu peaks arvestama samamoodi nagu etteütelse viga, samuti tuleb arvestada töö vormistust.

Hindamisel võib lähtuda järgmistest põhimõtetest:

hinne “5” – sisu vastab püstitatud eesmärkidele, sõnavara on rikkalik, lauseehitus on korrektne, esineb kuni kaks sõnastus-, grammatika-, ortograafia- või interpunktsiooniviga;

hinne “4” - sisu on hästi edasi antud, kuid väljendus on vähem ilmekas, esineb kuni neli sõnastus-, grammatika-, ortograafia- või interpunktsiooniviga;

hinne “3” – sisu on põhiliselt edasi antud, kuid esineb viga nii faktides kui ka teksti loogilises kõigus; esineb kuni seitse sõnastus-, grammatika-, ortograafia- või interpunktsiooniviga;

hinne “2” – sisu on jäänud põhiosas edasi andmata, esinevad faktilised ebatäpsused ning eksimused teksti loogilises käigus, esineb üle seitsme sõnastus-, grammatika-, ortograafia või interpunktsioonivea;

hinne “1” – ülesanne on jäänud lahendamata või sisu on raskesti mõistetav.

d) Kirjand

III kooliastmes peab õpilane suutma kirjutada jutustavat, kirjeldavat ja arutlevat kirjandit.

Kirjandi pikkus:

7. klass – lühikirjandi pikkusega 160-180 sõna

8.klass – lühikirjandi pikkusega 180-200 sõna

9.klass – lühikirjandi pikkusega 200-220 sõna

Õpilane peaks suutma järgida õpitud ortograafia-, interpunktsiooni ja vormimoodustusreegleid, kasutama eakohast sõnavara ning hoiduma oma tekstides kõnekeelsetest väljenditest. Tekst peab olema loogiliselt üles ehitatud, sõnastuselt ladus, vormistuselt korrektne ja järgima kompositsioonireegleid.

Hindamisel võib lähtuda järgmistest kriteeriumidest:

hinne "5" – tekst on ülesehituselt tervik, vastab teemale ja on isikupärane; mõtted on esitatud selgelt ja veenvalt; sõnavara on mitmekesine; lausestus- ja stiilivigu (sõnavara, kirjakeel) ei esine; esineb 0–3 õigekirjaviga;

hinne "4" – teksti ülesehituses võib esineda vigu; tekst vastab teemale, kuid puudub isikupärane lähenemine; mõtted on esitatud selgelt; sõnavara ja lausestus on kohati ühekülgsed; esineb kuni kaks stiililist eksimust ja 4–6 õigekirjaviga;

hinne "3" – teksti ülesehituses on vastuolud; tekst vastab teemale, kuid on üldsõnaline; sõnavara on ühekülgne, esineb lausestusvigu, tekstis on kuni viis stiililist eksimust ja 7–9 õigekirjaviga;

hinne "2" – teksti ülesehituses on vastuolud, mõni tekstiosa puudub; tekst vastab üldjoontes teemale, kuid mõtted on kohati ebaselged ja seostamata; sõnavara ja lausestus on algelised, tekstis esineb üle viie stiililise eksimuse; esineb 10–12 õigekirjaviga;

hinne "1" – ülesanne on jäänud lahendamata või on kirjutatud tekst arusaamatu.

III astmes hinnatakse:

h) Dokumendi kirjutamine. Hinnatakse raamide, number- ja täpploendite, mitmetasemeliste loendite, tulpade kasutamist.

g) Intervjuu. Hinnatakse küsimuste esitamist, kuulamisoskust, enesekehtestamist, läbirääkimist, eneseväljendust.

3. Praktilised tööd

Õpetaja hindab õpilase teadmisi ja oskusi praktiliste tööde (rühmatööd, paaristööd) põhjal.

1. Paaristöös hinnatakse aja kasutust (aja limiidi piires täideti ülesanne edukalt), ülesande lahendust (õpilased lahendasid antud ülesande), tööpanus (mõlemad osapooled on aktiivsed), ülesandes püstitatud eesmärkide teostamist (ülesandele püstitatud eesmärkidest saadi aru ja täideti see edukalt), arusaamise ülesandest (saadi aru ja ei vajanud lisajuhendamist).

2. Rühmatöös hinnatakse ülesannete jagamist (ei tekkinud mingeid probleeme), arvamuste ärakuulamine (rühmajuhth kuulab ära kõigi arvamused), rühmajuhhi otsuseid (rühmajuhth tegi otsuseid enamuse arvamuse põhjal), meeldetuletusi (esitasime töö õigel ajal rühmajuhhi meeldetuletuseta), hinnangu rühmajuhthile (rühmajuhth täitis oma ülesandeid hästi).

2.13. B-võõrkeel, saksa keel

2.13.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Saksa keele kui teise omandatava võõrkeele õpe võimaldab õpilasel laiendada oma suhtlemisvõimalusi ja kultuurilist silmaringi, tagab juurdepääsu teadmiskultuurile ning loob eeldused vahetuks suhtlemiseks, toetab edasisi õpinguid ja tegevust ühiskonnas.

Saksa keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla;

- huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest;

- omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;

- tunneb erinevaid võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada;
- huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, Internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes

2.13.2. Saksa keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine II kooliaste

Taotletavad pädevused II kooliastmes

Saksa keele õppimisel toetatakse **väärtuspädevust** saksa keelt kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu. Õpitakse mõistma erinevaid, saksa kultuurilisest eripärast lähtuvaid väärtussüsteeme.

Sotsiaalse pädevuse kujundamisele II kooliastmes aitab kaasa erinevate õpitöövormide kasutamine (nt rühmatöö, dramatiseeringud, rollimängud) ning osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest.

Enesemääratluspädevus areneb saksa keele õppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni.

Õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine).

Suhtluspädevus on võõrkeeleõppe keskne pädevus. II kooliastmes alustatud saksa keele kui B võõrkeelega

õppel on oluline roll panna alus hea ja julge eneseväljendus-, teksti mõistmise ja tekstilooe oskusele.

Matemaatikapädevus – II kooliastmes õpitakse tundma arvsõnu 0-1000, järgarvsõnu 1-10, kellaegu (täistunnid), hinnad.

Ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele veel ühe võõrkeele oskus.

6. klass

Teemavaldkonnad

I MINA JA TEISED: enese ja kaaslaste tutvustus (nimi, rahvus, sugu, vanus, elukoht), enesetunne (hea/halb tuju); ühised tegevused sõpradega (mis mulle ja mu sõpradele meeldib teha); viisakusväljendid (kellele mida ja kuidas öelda, kuidas käituda).

II KODU JA LÄHIÜMBRUS: pereliikmete ja lähisugulaste tutvustus (nimi, vanus, sugu); kodu

asukoha lühikirjeldus (riik, linn/maakoht, mõni iseloomustav omadussõna).

III KODUKOHT EESTI: Eesti riigi nimi, asukoht, pealinn, oma rahvus, keel; linna ja maad iseloomustav põhisõnavara (maja, park, mets, mägi jmt); aastaegade nimetused ja põhilised aastaegade ilma kirjeldavad väljendid (hea/halb ilm, päikseline, vihmane jmt).

IV IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ: päevakavajärgsed tegevused kodus, koolis (päevaplaan, kellaajad, õppevahendid jmt); peamiste söögikordade nimed (hommik, lõuna, õhtu) ja mõned olulisemad söögid-joogid

V VABA AEG: lihtsamad tegevused ja eelistused

KEELETEADMISED

Sõnajärg lihtlauses.

Satzklammer modaaltegusõnade, lahutatava eesliitega tegusõnadega.

Präsens; Präteritum: *sein, haben* + modaaltegusõnad (*müssen, können, wollen*) 1. ja 3. pöördes;

Käskiv kõneviis (2. pööre): *Entschuldigen Sie!* (püsiväljendina).

Modaaltegusõnad: *mögen (ich mag, ich möchte), dürfen, können, müssen, wollen;*

Nimisõna sugu, mitmus, käänamine: Nominativ, Akkusativ;
Dativ kindlates väljendites *in der Schweiz, am Montag*;
Määrav ja umbmäärane artikkel, artikli puudumine; eitusõna kein.
Omadussõna öeldistaitena ja määrsõnalis kasutuses
Isikuline asesõna. Käänamine: Nominativ; Akkusativ;
Omastav asesõna (*mein, dein*);
Küsiv asesõna *Wer? Was? Wie viel?...*;
Umbmäärane asesõna (*viele, nichts, etwas, ...*); umbisikuline asesõna es püsiväljendites *Wie geht es?*
Püsiväljendid: *am Montag, in der ersten Stunde, 20 vor drei, um fünf Uhr, ... in Estland, nach Berlin, aus Deutschland, ...*

Põhiarvsõna (1 100):

Rinnastavad sidesõnad: *und, und auch, oder, aber*

Liitsõnade moodustamine: *hellblau, Schneemann, Schwimmbad, ...* enam kasutatavad tegusõnade liited: *mitspielen, ...*

Praktilised tööd ja ITK

- Arvuti on võõrkeeltes nii erinevate tööde tegemise kui ka suhtlus- ja info otsimise vahend.
- materjali otsimine internetist;
- keeletehnoloogilised rakendused igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne;
- referaatide ja/või uurimistööde koostamine ning esitlemine;

Lõimimine teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Võõrkeelte ainekavad arvestavad teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste ainevaldkondade kaudu. Võõrkeeleõppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelelised vahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks.

Võõrkeelteoskus võimaldab muu hulgas õppijale ligipääsu lisateabeallikatele (teatmeteosed, võõrkeelne kirjandus, internet jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks.

Võõrkeelte valdkonnal on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, kuna võõrkeeleõppes rakendatakse väga palju emakeeles omandatud ja kantakse seda üle teise kultuurikonteksti.

Võõrkeelte ja eesti keele kui teise keele ainekavad haakuvad ennekõike ajaloo ja ühiskonnaõpetuse, geograafia, loodusõpetuse, bioloogia, tehnoloogia, inimeseõpetuse, muusikaning kunstiõpetuse teemadega.

Kunstipädevusega puututakse kokku eri maade kultuurisaavutusi tundma õppides ning teemade(nt „Riigid ja nende kultuur”, „Vaba aeg”) ja vahetute kunstielamuste kaudu (kino, teater, kontserdid, muusika, näitused, muuseumid jmt). Tehnoloogiapädevus areneb arvutit kasutades.

Arvuti on võõrkeeltes nii erinevate tööde tegemise kui ka suhtlus- ja info otsimise vahend. Loodusteaduslik pädevus teostub erinevate teemavaldkondade ja nendes kasutatavate alustekstide kaudu.

Läbivad teemad

Võõrkeelte valdkonna ained kajastavad erinevates kooliastmes õpieesmärke ja teemasid, mis toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid.

Eelkõige on läbivad teemad seotud alljärgnevate teemavaldkondadega:

1) „Õppimine ja töö” – elukestev õpe ja karjääri planeerimine; 2) „Kodukoht Eesti” – keskkondja jätkusuutlik areng; 3) „Kodukoht Eesti”, „Riigid ja nende kultuur” – kultuuriline identiteet; 4) „Igapäevaelu. Õppimine ja töö”, „Riigid ja nende kultuur”, „Vaba aeg” – teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon; 5) „Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö” – tervis ja ohutus; 6) „Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Kodukoht Eesti”, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö”, „Riigid ja nende kultuur”, „Vaba aeg” – väärtused ja kõlblus.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. II kooliastmes hinnatakse õppe alguses põhiliselt õpilase kuulatud tekstist arusaamist ja suulist väljendusoskust, jõudes õppe edenedes kõigi osaoskuste hindamiseni. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele. Hinnates kasutatakse hindeid ning suulisi või kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis toovad esile õpilase tugevused ja edusammud.

Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega.

Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

II kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Igal õppeveerandil saab õpilane tagasisidet kas suulise või kirjaliku sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta.

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kool) kirjeldamiseks;
- reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- on omandanud esmased teadmised õpitava keelega seotud kultuuriruumist;
- rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi;
- töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas.

Keeleoskuse hea tase 6. klassi lõpus:

Kuulamine Lugemine Rääkimine Kirjutamine

Kuulamine: Saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest. Mõistab selgelt ja aeglaselt antud juhiseid ja pöördumisi. Vajab kordamist,

osutamist, piltlikustamist vms.

Lugemine : Loeb sõnu, fraase ja lauseid õpitud sõnavara ulatuses, arusaamist võib toetada pildimaterjal. Tunneb tekstis ära tuttavad nimed, sõnad ja fraasid. Loeb lühikesi ja lihtsaid tekste ja leiab neist vajaliku faktiinfo. Teksti mõistmiseks võib vaja minna korduvat lugemist. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada õpiku sõnastikku.

Rääkimine: oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust; saab hakkama õpitud sõnavara

piires lihtsate dialoogidega, vajab vestluskaaslase abi. Hääldusvead võivad põhjustada arusaamatusi. Kõnes esineb kordusi, katkestusi ja pause.

Kirjutamine: valdab kirjatehnikat; oskab kirjutada isikuandmeid ja täita lihtsat küsimustikku. Koostab lühikesi lauseid õpitud mallide alusel.

Õpitulemuste saavutamine B-võõrkeele õpetamisel tuleb meeles pidada, et õpilasel on juba vähemalt ühe võõrkeeleõppimise kogemus, mis võimaldab omandatu üle kanda uue võõrkeele õppimisele. Õpilase eastlähtuvalt on õpetuses oluline mängulisus. Rõhk on kuulamisel ning rääkimisel. Õpilased õpivad eristama võõrkeele häälikuid, sõnarõhku ja lauseintonatsiooni ning omandavad õige hääldusaluse. Kuulamisel kasutatakse põhiliselt adapteeritud ja õpiotstarbelisi tekste, nt lühidialoogid ja -monoloogid. Õpetaja julgustab õpilasi analoogia põhjal kasutama õpitud väljendeid ja lühilauseid. Loetakse ja kirjutatakse peamiselt seda, mis on suuliselt omandatud. Õpitu kinnistamine tagatakse süstemaatilise kordamise ja eelnenud materjaliga seostamise teel. Õpetaja tutvustab õpetatava keele maale iseloomulikke kultuuritavasid, nt rahvuspühi, kasutades erinevaid näitlikustamise vahendeid (nt filmilõigud, muusikavideod). Metoodiliste võtete valikul lähtutakse eakohasusest.

Osaoskuste arendamiseks sobivad: kuuldu põhjal pildi joonistamine või täiendamine; sobitusülesande lahendamine (pildi vastavus kirjeldusele); mudeli järgi dialoogi esitamine; rääkimine pildi alusel; häälega lugemine; laulude ja luuletuste esitamine; lihtsa faktilise info leidmine tekstist; mudeli järgi kirjutamine; õpikusõnastiku kasutamine.

Töövõtete valikul arvestab õpetaja, et II kooliastmes vajavad õpilased nii paaris- kui ka rühmatöö ning vahel ka individuaalse töö puhul veel õpetaja täpsustavaid juhiseid.

Et toetada õpimotivatsiooni ning luua pingevaba õhkkond, tuleb õpetamisel silmas pidada: õpilase huve, elukogemust; arvestada erineva võimekusega õpilaste vajadusi, pakkudes neile parajat pingutust nõudvaid ülesandeid; õppeprotsessis on vigade tegemine loomulik. Õpetaja analüüsib õpilaste vigu ning vajadusel korrigeerib oma tegevust; õpilase jõupingutusi tuleb tunnustada, kasutamata teistega võrdlemist ning rõhutamata võistlust; hinnete ületähtsustamist tuleb vältida; õpilast tuleb suunata märkama oma edusamme ja võrdlema oma saavutusi varasematega; ülesanded peavad olema eakohased, õpilane peab mõistma ülesande eesmärki. 6. klassis on kasutatusel õpimapp (keelemapp), kuhu õpilane kogub oma tööd ja kirjalikud kokkulepped. Õpilasi suunatakse õpimappi süstematiseerima, andma endale kui õppijale hinnangut ja kaaslasele põhjendatud tagasisidet. Keeleoskuse arengut aitab hinnata keelemapi enesehindamiskaala, keelemapp toetab ka arutlemist ja mõtlemist oma keeleõppe kogemuse üle.

2.13.3. Saksa keele õpitulemused, õppesisu, õppetegevus ja hindamine III kooliaste

Taotletavad pädevused III kooliastmes

III kooliastmes toetatakse

- **väärtuspädevust** saksa keelt kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu, õpitakse mõistma ja aktsepteerima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad saksakeelse kultuuriruumi eripärast

- **sotsiaalne pädevus** annab võimaluse ennast saksa keeles edukalt väljendada; erinevates igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on lisaks sobivate keelendite valikule vaja teada saksa keelt kõnelevate maade kultuuritausta ning sellest tulenevaid käitumisreegleid ja ühiskonnas kehtivaid tavasid; sotsiaalse pädevuse kujundamisele aitab kaasa erinevate õpitöövormide kasutamine (rühmatöö, rollimängud) ning aktiivne osavõtt saksa keele, kultuuri, tavadega seotud kultuuriprogrammidest

- **enesemääratluspädevus** areneb saksa keele õppes kasutatavate teemade kaudu; iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab saksa keele tunnis käsitleda vestluste, arutluste ja rollimängude kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni

- **õpipädevust** kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (teabe otsimine saksakeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt)

- **suhtluspädevus** on saksa keele kui võõrkeele õppe keskne pädevus; III kooliastmes

jätkuval saksa keele kui B-võõrkeele õppel on oluline roll panna alus hea ja julge eneseväljendus-, teksti mõistmise ja tekstiloomise oskusele

- **matemaatikapädevus** – III kooliastmes jätkub töö arvsõnadega, õpitakse ütleva kellaega, kuupäevi ja aastaarve, tegeletakse ostmisel-müümisel vajamineva sõnavaraga

- **ettevõtlikkuspädevus** kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele veel ühe võõrkeele oskus; saksa keele oskus avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärged põhikooli lõpetamisel ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate eaa- ja mõttekaaslastega.

7.klass

Teemavaldkonnad

I MINA JA TEISED: minu pere ja mina, tüüpiline tüdruk, tüüpiline poiss; võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen tugev/nõrk (sama teiste kohta); iseloomu ja välimust kirjeldav sõnavara; kehaosad, kuidas olla terve, kergemad terviseprobleemid; suhted sõpradega.

II KODU JA LÄHIÜMBRUS: minu kodu ja tuba - sõnavara (korter, maja, eri ruumid, oma tuba, sisustus jmt), koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; elukoha kirjeldus (maja, tuba jmt); kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine, pereliikmete kodused tööd ja tegevused

III KODUKOHT EESTI: ilm Eestis; Eesti lühikirjeldus (riigikord, naaberriigid jmt), põhiline sümboolika (lipp, rahvuslill ja -lind jmt), põhilised tähtpäevad (jõulud, jaanipäev jmt) ja kultuuritavad (laulu- ja tantsupeod jmt); mõned tuntumad Eesti vaatamisväärsused

IV RIIGID JA NENDE KULTUUR: pere- ja riigipühad; õpitava keele riikide olulisemad sümbolid, põhilised tähtpäevad ja kombid; mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt); Eesti naaberriigid ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled.

V IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ: jälle koolis; seitsmendas klassis, laisad ja hoolsad õpilased; probleemid meie elus – kuidas aidata?; tee küsimine ja juhatamine (parem/vasak pool, otse jmt), transpordivahendid; koolitee ja koolipäeva kirjeldus; kooli ja klassi iseloomustav sõnavara, tunniplaan, koolivaheajad; toiduained, tervislik toiduvalik, igapäevane hügieen; sisseostud ja suhtlemine teeninduses ja helistamine; tuntumad ametid, nendega seotud tegevused.

VI VABA AEG: vaheaeg; sporditähed ja-fännid; huvid (sport, filmid, raamatud, kollektioneerimine, reisimine jmt); erinevad vaba aja veetmise viisid (ükski, sõprade, pereliikmetega jmt)

Keeleteadmised

Sõnajärg lauses: sõnajärg kõrvallauses *wenn, weil*;

Lause: liitlause; kõrvallause; käskiv lause, küsilause moodustamine

Tegusõna pööramine: liht- ja täisminevik, abitegusõnad, modaal- ja enekohased tegusõnad;

Tegusõna: reegli- ja ebareeglipärased verbid; modaaltegusõnad; enesekohased tegusõnad, käskiv kõneviis; rektsioon

Nimisõna ja artikkel: liitnimisõnad, määrava ja umbmäärase artikli käänamine;

Omadussõna: omadussõna võrdlemine, käänamine

Asesõna: omastav ja isikuline asesõna;

Aega väljendavad eessõnad: *im, zu*

Kohta väljendavad eessõnad: eessõnad akkusatiivi ja daativiga

Muud eessõnad: eessõnad daatiivi ja akkusatiiviga, rektsioon

Arvsõna: põhi- ja järgarvud

Sidesõnad: *weil, denn*

Siduvad määrsõnad *deshalb*

Sõnatuletus: nimi- ja tegusõnade tuletusliited

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Informaatika - ligipääs võõrkeelsetele lisateabeallikatele, esitluste loomine, info otsimine

Eesti keel ja kirjandus – keele ja kultuuride võrdlus.

Ajalugu ja ühiskonnaõpetus – saksa keelt kõnelevad riigid

Geograafia – Saksamaa geograafia, majandus

Loodusõpetus - keskkond meie ümber

Bioloogia – inimene ja loodus

Inimeseõpetus - tundemaailm, käitumine

Muusika – saksa muusika, ansamblid, solistid

Kunstiõpetus – kunstiteosed, arhitektuur

Läbivad teemad

„Õppimine ja töö” – elukestev õpe ja karjääri planeerimine; 2) „Kodukoht Eesti” – keskkond ja jätkusuutlik areng; 3) „Kodukoht Eesti”, „Riigid ja nende kultuur” – kultuuriline identiteet; 4) „Igapäevaelu. Õppimine ja töö”, „Riigid ja nende kultuur”, „Vaba aeg” – teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon; 5) „Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö” – tervis ja ohutus; 6) „Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Kodukoht Eesti”, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö”, „Riigid ja nende kultuur”, „Vaba aeg” – väärtused ja kõlblus.

Õpitulemused: õpilane

- mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttavatel teemadel, seotud igapäevaste tegevustega ning esitatud aeglaselt ja selgelt
- loeb üldkasutatava sõnavara lühikesi tavatekste ja leiab tekstist sisalduvat infot
- oskab õpitud sõnavara ja lausemallide piires rääkida ja esitada küsimusi
- mõistab elementaarseid suulisi ja kirjalikke tööjuhiseid
- oskab kasutada koolisõnastikku
- oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste

Õppetegevused: mudeli järgi lühijutu koostamine ja ettekandmine; mudeli järgi dialoogide koostamine ja esitamine; häälega õpetaja ja diktori(CD) järgi kordamine; mudeli järgi kirjutamine -visiitkaart, kirjasõbrale enda tutvustamine; sõnavara kinnistamine

Online harjutusteabil; koolisõnaraamatu kasutamine; rühmatööd ja rollimängud; faktilise info leidmine tekstist. 7. klassis on kasutatud õpimapp (keelemapp), kuhu õpilane kogub oma tööd ja kirjalikud kokkulepped. Õpilasi suunatakse õpimappi süstematiseerima, andma endale kuiõppijale hinnangut ja kaaslasel põhjendatud tagasisidet. Keeleoskuse arengut aitab hinnata keelemapi enesehindamiskaala, keelemapp toetab ka arutlemist ja mõtlemist oma keeleõppekogemuse ja kultuurikontaktide üle.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet.

Ülesande eesmärgi järgi hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne latusust, grammatika õigsust).

Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärgid ning annab oma teadmiste ja oskuste hinnangu. Koos kaasõpilastega leiab õpilane, mis on hästi omandatud ja/või mille omandamiseks peab veel tööd tegema. Õpetaja valib töövormid (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed), mis võimaldavad õpilastel oma tööd analüüsida. Õpilasel peab olema võimalus selgusele jõuda oma keeleoskustasemes.

Kasutatakse nii kokkuvõtvat kui ka kujundavat hindamist. Kui kokkuvõttev hindamine võrdleb õpilase saavutust õppekava eesmärkidega, siis kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase individuaalsele arengule ja võrdleb tema praegust saavutust varasematega.

8.klass

TEEMAVALDKONNAD

I MINA JA TEISED: võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen tugev/nõrk (sama teiste kohta); mina ja mu kaaslased, isiksused; sõbrad

II KODU JA LÄHIÜMBRUS: kodu/elukoha sõnavara (korter, maja, eri ruumid, oma tuba, sisustus jmt), koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; elukoha kirjeldus (maja, tuba jmt); kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine, pereliikmete kodused tööd ja tegevused; keskkonnakaitse

III KODUKOHT EESTI: kirjasõbra võõrustamine, Eesti tutvustamine; loodusrikkused, Eesti lühikirjeldus (riigikord, naaberriigid jmt), põhiline sümboolika (lipp, rahvuslill ja-lind jmt), põhilised tähtpäevad (jõulud, jaanipäev jmt) ja kultuuritavad (laulu- ja tantsupeod jmt); mõned tuntumad Eesti vaatamisväärsused; linna- ja maaelu kirjeldav sõnavara; loodusrikkused

IV RIIGID JA NENDE KULTUUR: Saksamaa maiskonnalugu; rahvused, keeled; õpitava keele riikide olulisemad sümbolid, põhilised tähtpäevad ja kombed; mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripärajmt); Eesti naaberriigid ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled.

V IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ: reisimine; tee küsimine ja juhatamine (parem/vasakpool, otse jmt), transpordivahendid; suhtlemine teeninduses; vanasti ja tänapäeval

VI VABA AEG: reisimine; liiklusvahendid; rattasport, ohutus ja esmaabi; huvid (teater, kino); eelistuste põhjendamise; erinevate kultuuride eripära mõistmine ja koosseksisteerimise aktsepteerimine/mõistmine; meediavahendid (Internet) ja nende eakohased kasutamisevõimalused, meediavahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud;

Keeleteadmised

Sõnajärg lauses: kõrvallause *weil, dass*;

Lause: liitlause *um ...zu*; kaudküsimused

Nimisõna ja artikkel: nimisõna käänamine; genitiiv, nimisõna artikkel ja sugu, nullartikkel

Omadussõna: käänamine; võrdlusastmed;

Tegusõna pööramine: olevikus, lihtmeevikus, täis- ja enneminevikus, tulevikus

Tegusõna: tuletus, rektsioon

Sõnatuletus: tegu- ja nimisõnade moodustamine;

Asesõna: isikulise ja omastava asesõna käänamine;

Aega väljendavad eessõnad: *in, vor, seit, bis*

Kohta väljendavad eessõnad: eessõnad akkusatiivi ja daativiga; *wo? wohin? woher?*

Muud eessõnad: genitiiviga, daativi ja akkusatiiviga

Arvsõna: põhi- ja järgarvsõnad, lihtmurrud, kellaeg, arvsõnad mõõtühikutega

Sidesõnad: *obwohl, weil, denn*

Siduvad määrsõnad: *deshalb, trotzdem*;

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Geograafia – Saksamaa geograafia, majandus

Informaatika - ligipääs võõrkeelsetele lisateabeallikatele, esitluste loomine

Eesti keel ja kirjandus – keele ja kultuuride võrdlus.

Ajalugu – saksa keelt kõnelevad riigid

Loodusõpetus - keskkond meie ümber

Bioloogia – inimene ja loodus

Inimeseõpetus - tundemaailm, käitumine

Muusika – saksa muusika, ansamblid, solistid

Kunstiõpetus – kunstiteosed, arhitektuur

Läbivad teemad

„Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö” – tervis ja ohutus;
„Õppimine ja töö” – elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
„Kodukoht Eesti” – keskkond ja jätkusuutlik areng;
„Kodukoht Eesti”, „Riigid ja nende kultuur” – kultuuriline identiteet;
„Igapäevaelu. Õppimine ja töö”, „Riigid ja nende kultuur”, „Vaba aeg” –
teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon;
„Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Kodukoht Eesti”, „Igapäevaelu. Õppimine ja
töö”, „Riigid ja nende kultuur”, „Vaba aeg” – väärtused ja kõlblus.

Õpitulemused: õpilane

- oskab lühidalt kirjeldada suuliselt ja kirjalikult lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid koolis ja kodus
- oskab alustada ja lõpetada lühivestlust
- oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi
- oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste
- suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot
- oskab lugeda üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste ja leiab tekstist sisalduvat infot

Õppetegevused: mudeli järgi lühijutu koostamine ja ettekandmine; mudeli järgi dialoogide koostamine; tekstide lugemine ja küsimustele vastamine; erinevad kuulamisharjutused; rollimängud, paaris- ja rühmatööd. 8. klassis on kasutatud õpimapp (keelemapp), kuhu õpilane kogub oma tööd ja kirjalikud kokkulepped. Õpilasi suunatakse õpimappi süstematiseerima, andma endale kui õppijale hinnangut ja kaaslasel põhjendatud tagasisidet. Keeleõpperehengut aitab hinnata keelemapi enesehindamiskaala, keelemapp toetab ka arutlemist ja mõtlemist oma keeleõppe kogemuse ja kultuurikontaktide üle.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse kõiki osakusi kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet. Ülesande eesmärgijärgi hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleõpperehengut aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilane annab oma teadmistele ning oskustele hinnangu. Õpetaja valib töövormid (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed), mis võimaldavad õpilastel oma tööd analüüsida. Õpilane annab õpetaja juhendamisel õppeprotsessile ja oma tööle hinnangu õpitavas võõrkeeles.

9.klass

TEEMAVALDKONNAD

I MINA JA TEISED: isiksused; inimesed minu ümber; tüdrukute sõprus; esimene kohtumine; suhtlemine; võimed, tugevused ja nõrkused; iseloomu ja välimust kirjeldav sõnavara; suhted sõprade ja lähikondlastega: tunded, sõprus- ja armastussuhted ja nendega seonduvad probleemid.

II KODU JA LÄHIÜMBRUS: maa- ja linnaelu; kodukoha vaatamisväärsused; sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas, koduümbrust kirjeldav sõnavara; elukoha kirjeldus (maja, tuba jmt); kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine, pereliikmete kodused tööd ja tegevused

III KODUKOHT EESTI: kodukoht Eesti; Tere tulemast Eestisse ja Tallinna; kirjad puhkuselt; Eesti lühikirjeldus (riigikord, naaberriigid jmt), põhiline sümboolika (lipp, rahvuslill ja -lind, põhilised tähtpäevad (jõulud, jaanipäev jmt) ja kultuuritavad (laulu- ja tantsupeod jmt); mõned tuntumad Eesti vaatamisväärsused; linna- ja maaelu kirjeldav sõnavara; ilmastikunähtused; käitumine ja tegevused looduses eri aastaegadel; loodusrikkused ja nende hoidmine linnas ja maal

IV RIIGID JA NENDE KULTUUR: saksakeelsete riikide olulisemad sümbolid, põhilised tähtpäevad ja kombid; mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühituvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt); Eesti naaberriigid ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled.

V IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ: õppimine; tulevikuplaanid; elukutsed; hobid; edasiõppe võimalused (koolitüübid); koolipäeva kirjeldus; kooli ja klassi iseloomustav sõnavara, tunniplaan, koolivaheajad; toiduained, tervislik toiduvalik, igapäevane hügieen; sisseostud ja suhtlemine teeninduses; tee küsimine ja juhatamine (parem/vasak pool, otse jmt), transpordivahendid; koolitee.

VI VABA AEG: huvid (sport, filmid, raamatud, kolleksioneerimine, reisimine jmt); erinevad vaba aja veetmise viisid (üksi, sõprade, pereliikmetega), eelistuste põhjendamine; erinevad spordialad, kirjanduse-, kunsti- ja muusikaliigid; erinevate kultuuride eripära mõistmine ja kooseksisteerimise aktsepteerimine/mõistmine; meediavahendid (ajakirjandus, raadio, televisioon, Internet) ja nende eakohased kasutamismõisted, meediavahenditest saadav kasuja võimalikud ohud; erinevate reklaamtekstide mõistmine tarbija seisukohast.

Keeleteadmised

Sõnajärg lauses: Aja- ja kohamääruste järjestus lauses

Lause: relatiivlause, kõrvallause alistavate sidesõnadega *weil, dass, wenn*

Nimisõna ja artikkel: käänamine määrava ja umbmäärase artikliga; anglitsismid,

Omadussõna: omadussõna täendina

Tegusõna: pööramine; tingiv ja käskiv kõneviis, umbisikuline tegumood, modaaltegusõnad; enesekohased tegusõnad; tegusõnade rektisioon

Sõnatuletus: omadus- ja tegusõnast nimisõna moodustamine;

Asesõna: siduv asesõna, umbmäärane asesõna man;küsiv asesõna *welcher/es/e, was für ein/e* (Nominativ, Akkusativ); umbisikuline asesõna *es*; näitav asesõna: *dieser*

Aega väljendavad eessõnad: *in, seit, von ..bis, ab*

Kohta väljendavad eessõnad: daatiivi ja akkusatiiviga

Muud eessõnad: genitiivi, daativi ja akkusatiiviga

Arvsõna: põhi- ja järgarvsõnad, kellaeg,

Sidesõnad *obwohl, weil, denn*

Siduvad määrsõnad: *deshalb*

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Arvutiõpetus - veebipõhine info leidmine ja edastamine, esitluste loomine

Eesti keel ja kirjandus – keele ja kultuuride võrdlus.

Ajalugu – saksa keelt kõnelevad riigid

Geograafia – Saksamaa geograafia

Loodusõpetus - keskkond meie ümber

Bioloogia – inimene ja loodus

Inimeseõpetus - käitumine, inimestevahelised suhted

Muusika – saksa muusika, ansamblid, solistid

Kunstiõpetus – kunstiteosed, arhitektuur

Läbivad teemad

„Õppimine ja töö” – elukestev õpe ja karjääri planeerimine; „Kodukoht Eesti” – keskkond ja jätkusuutlik areng; „Kodukoht Eesti”, „Riigid ja nende kultuur” – kultuuriline identiteet; „Igapäevaelu. Õppimine ja töö”, „Riigid ja nende kultuur”, „Vaba aeg” – teabekeskond, tehnoloogia ja innovatsioon; „Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö” – tervis ja ohutus; „Mina ja teised”, „Kodu ja lähiümbrus”, „Kodukoht Eesti”, „Igapäevaelu. Õppimine ja töö”, „Riigid ja nende kultuur”, „Vaba aeg” – väärtused ja kõlblus.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet. Ülesande eesmärgijärgi hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust).

Õpetaja valib töövormid (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed), mis võimaldavad õpilastel oma tööd analüüsida. Õpilasel peab olema võimalus selgusele jõuda oma keeleoskustasemes.

Õpilane annab õpetaja juhendamisel õppeprotsessile ja oma tööle hinnangu õpitavas võõrkeeles, isegi kui eneseväljendusoskus on piiratud.

Põhikooli lõpetaja saksa keeles:

- tuleb toime teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades õpitavat keelt emakeelena rääkiva kõnelejaga;
- saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- mõistab õpitud temaatika piirides olulist;
- kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- hangib infot erinevatest võõrkeelsetest infoallikatest;
- on omandanud esmased teadmised õpitava keele maa kultuuriloost;
- teadvustab eakohaselt õpitava maa ja oma maa kultuuri erinevusi ning oskab neid arvestada;
- töötab iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning vajaduse korral kohandab oma õpistrateegiaid.

Keeleoskuse hea tase 9. klassi lõpus:

Kuulamine Lugemine Rääkimine Kirjutamine

Kuulamine :

- suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot.
- saab aru olmesfääris kuulnud üldkeelse suhtluse sisust (nt poes, bussis, hotellis, piletilevis)
- vajab sageli kuuldu täpsustamist

Lugemine:

- loeb lihtsaid tavatekste ja saab aru neis sisalduvast infost .Suudab aimata sõnade tähendust konteksti toel

Rääkimine:

- oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest; tuleb toime olmesfääris suhtlemisega; oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi; suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttavatel teemal, kuid võib vajada abi. Kasutab õpitud põhisõnavara ja lausemalle valdavalt õigesti; spontaanses kõnes on vigu; kõne on arusaadav, kuigi esineb hääldevigu ja sõnade otsimist.

Kirjutamine:

- oskab kirjutada lühikesi kirjeldavat laadi jutukesti oma kogemustest ja ümbritsevast; koostab lihtsaid isiklikke kirju; rakendab õpitud õigekirjareegleid.

Õpitulemuste saavutamine

III kooliastmes saavutatakse saksa keele A2-tase. Kõiki osaoskusi arendatakse võrdselt.

Õpetaja julgustab õpilast kasutama õpitavat keelt aktiivselt nii tunnis kui ka keelekeskkonnas (nt internetipõhised suhtluskeskkonnad). Õpetaja suunab õpilast lugema lühemaid kohandatud, kooliastme lõpus ka autentseid eakohaseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja meediatekste.

Kirjutamisoskuse arendamiseks kasutatakse lisaks mudelkirjutamisele ka eri liiki loovtöid (nt lühiülevaade, sündmuse kirjeldus, lühikirjand). Oluline on julgustada õpilast oma mõtteid

väljendama ja mitte teda pidevalt katkestada. Õpetaja suunab õpilasi keeleõppele analüüsivalt lähenema, õpetades kõrvutama keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu. Õpetaja tutvustab ja selgitab erinevaid kultuurinähtusi ning innustab õpilasi neid mõistma, teadvustama ja nendega arvestama. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama oma arvamust nähtu kohta ning arvestama erinevate seisukohtadega.

Osaoskuste arendamiseks sobivad: eri liiki autentsete eakohaste tekstide (sh meediatekstide)

kuulamine ja lugemine; adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine; mudelkirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, lühikesed kirjad); loovtööd (nt luuletused, isiklikud kirjad, kuulutused, lühiülevaated, kokkuvõtted lühikirjand); projektitööd (nt seinalehe koostamine); rolli- ja suhtlusmängud; lühiettekanded (nt pildikirjeldus, hobide tutvustamine, projektitööde kokkuvõtted); info otsimine erinevatest võõrkeelsetest allikatest (nt teatmeteosed, Internet); sõnaraamatu kasutamine; keelekeskkonna õppeülesanded (nt liikumine juhiste järgi, õpitava võõrkeele kodumaal toodetud kaubad poes, autod linnas, firmanimetused)

Õpioskuste areng, õpimotivatsioon

III kooliastmes iseloomustab õpilast mõnevõrra suurem iseseisvus kui II kooliastmes.

Erinevus

on selles, et õpilane hakkab teadlikult oma õpioskusi arendama: valib ja kasutab talle sobivaid õpistrateegiaid, ehkki vajab veel õpetaja suunamist.

Kooliastme lõpus saab enamik õpilasi pikemaajaliste õpitegevustega hakkama ka õpetaja abita.

Õpioskusi arendatakse õpilasi aktiivselt tegevuste kavandamisse kaasates. Oluline on, et õpilased ise saaksid teha valikuid (nt teemade, töömeetodite ja töö lõpptulemuste esitamise viis), anda hinnanguid ja võtta vastutust.

Et toetada õpimotivatsiooni ning luua pingevaba õhkkond, tuleb silmas pidada järgmisi aspekte::

- õpetamisel tuleb lähtuda teismelise õpilase huvidest ja elukogemusest;
- õpetamisel on vaja arvestada erineva võimekusega õpilaste vajadustega, pakkudes neile parajat pingutust nõudvaid ülesandeid;
- õppeprotsessis on vigade tegemine loomulik; õpetaja analüüsib õpilaste vigu, vajadusel korrigeerib oma tegevust ning suunab õpilasi oma vigu märkama ja parandama;
- õpilase jõupingutusi tuleb tunnustada ja aidata kaasa adekvaatse minapildi kujunemisele;
- õpilane märkab oma edusamme ja oskab kasutada saavutatut edasisel õppimisel, kuid osa õpilasi vajab endiselt õpetaja suunamist;
- hinnete ületähtsustamist tuleb vältida;
- ülesanded peavad olema eakohased, õpilane peab mõistma ülesande eesmärgi;
- õpetaja peab suunama õpilasi rakendama õpitut väljaspool kooli (nt telesaated, filmid, internetipõhised suhtluskeskkonnad). Eesmärk on anda õpilastele võimalus praktiseerida oma keeleoskust ning suhelda autentses keelekeskkonnas.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Õpilasele tuleb selgitada, et hindamine on õppeprotsessi loomulik osa. III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet.

Ülesande eesmärgi järgi hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärgid ning annab oma teadmistele ning oskustele hinnangu. Koos kaasõpilastega leiab õpilane, mis on hästi omandatud ja/või mille omandamiseks peab veel tööd tegema.

Õpetaja valib töövormid (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed), mis võimaldavad õpilastel oma tööd analüüsida.

Läbivad teemad

I Elukestev õpe ja karjääri planeerimine : õpioskused, edasiõppimine ,kutsevalik, töökohad

II Keskkond ja jätkusuutlik areng : loodus, looduskaitse, austav suhtumine loodusesse

III Kultuuriline identiteet: kultuurierinevused, lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse

IV Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: mina kui Eesti ühiskonna liige, traditsioonid, kodukoha väärtustamine

V Teabekeskkond: Internet kui infoallikas, internet kui ohuallikas, teabeotsimine ja edastamine, infoteadlik inimene, suhtlusportaalid

VI Tervis ja ohutus: tervislikud eluviisid

VII Väärtused ja kõlblus: enesehinnang ja väärikus, tugevad ja nõrgad küljed, huvid, enesekasvatuse alused, vastutus seoses valikutega

Lõiming teiste valdkonnapädevuste ja ainevaldkondadega

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisestse projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Võõrkeeleõppe üks eesmärk on luua arusaam mitmekultuurilisest maailmast, mille kujundamisele annab iga võõrkeel oma panuse.

Võõrkeelte ainekavad arvestavad teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste ainevaldkondade kaudu. Võõrkeeleõppe annab õpilasele keelelised vahendid, mille abil käsitleda erinevate valdkondadega seonduvaid teemasid. Võõrkeelteoskus võimaldab muuhulgas õppijale ligipääsu lisateabeallikatele (teatmeteosed, võõrkeelne kirjandus, Internet jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine tarvis.

Eesti keel – tekstide tõlkimine, teemade võrdlemine grammatikas, jutustamine, võrdlus teiste keeltega, kultuuridega; teksti loomine, kirjeldamine, küsimuste moodustamine, mõistekaart

Muusika – lemmikmuusika, saksakeelsed ansamblid, lauljad, kontserdid.

Kehaline kasvatus – spordialad, sportmängud, liikumine.

Inimeseõpetus – minapilt, enesehinnang, sõprussuhted, turvalisus, kehaline aktiivsus, päevakava, tervislik toitumine

Loodusõpetus – inimene ja loodus

Geograafia – kaardiõpetus, ajavööndid, loodusvarad

Ajalugu – sündmused Eesti ja Saksamaa ajaloos, sakslased Eesti kultuuriloos, traditsioonid

Kunst – värviõpetus, tegevuste ja vaatamisväärsuste kujutamine

Informaatika – infootsing Internetist, esitluse koostamine

Ühiskonnaõpetus – meedia ja teave, riiklikud tähtpäevad Eestis ja Saksamaal; majandus, tööturg

Matemaatika – numbrid, liitmine ja lahutamine.

2.14. Keeleoskustasemed A1.1-C1

Osaoskuste õpitulemused vt dokumendist lk 24-26

<https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1290/8201/4018/141m%20lisa2.pdf#>

